

ARCTOS

ACTA HISTORICA
PHILOLOGICA PHILOSOPHICA
FENNICA

EDENDA CURAVERUNT

EDWIN LINKOMIES

UNO HOLMBERG-HARVA

J. E. SALOMAA

GUNNAR SUOLAHTI

VOL. I • 1930

HELSINKI

BIBLIOGRAPHISCHES VERZEICHNIS FÜR DIE JAHRE 1928—29.

In diesem Verzeichnis werden die in das Gebiet der Zeitschrift gehörenden, in den Jahren 1928 und 1929 in Finnland oder von finnischen Verfassern im Ausland veröffentlichten Schriften aufgeführt, soweit sie bis April 1930 zur Kenntnis der Redaktion gekommen sind. Das Verzeichnis macht keinen Anspruch auf Vollständigkeit, es wird aber erforderlichenfalls im nächsten Jahrgang der Zeitschrift ergänzt werden. Die Redaktion hat die Absicht, der zweiten Nummer jedes Jahrgangs eine Literaturübersicht des vorhergehenden Jahres beizugeben. Um das Verzeichnis möglichst vollständig zu gestalten, bittet die Redaktion, die auf den von der Zeitschrift vertretenen Gebieten arbeitenden finnischen Verfasser der Redaktion gefälligst ein Exemplar ihrer Schriften einzusenden oder, falls dies nicht möglich ist, wenigstens die nötigen bibliographischen Notizen mitzuteilen. Die Redaktion ist auch dankbar für eventuelle Ergänzungen und Berichtungen, um sie für das folgende Verzeichnis verwerten zu können. — Für die Ausarbeitung der historischen Bibliographie, welche den Hauptteil des Verzeichnisses ausmacht, steht die Redaktion in Dankbarkeitsschuld zu Herrn Bibliothekar Dr. Aarno Malin.

I. Geschichte.

A. Geschichte Finnlands.

	S.
1. Archäologie und Vorgeschichte	111
2. Mittelalter	112
3. 1527—1809	114
4. 1809—1917	116
5. 1917—.....	117
6. Geschichtsforschung	118
7. Universitäten und Schulen. Die gelehrte Bildung	119
8. Kirche. Religiöse Bewegungen	121
9. Literatur und Kunst. Allgemeines Kultur- leben	122
10. Ökonomie	125
11. Genealogie	126
12. Biographie	127
13. Topographie	131

B. Allgemeine (nichtfinnische) Geschichte.

1. Archäologie	136
2. Alte Geschichte. Mittelalter	136
3. Neue Zeit	137

II. Philologie und Sprachwissenschaft.

1. Allgemeine Sprachwissenschaft	139
2. Klassische Philologie	139
3. Orientalische Philologie	141
4. Slavische Philologie	141
5. Verschiedenes	142

III. Philosophie.

1. Geschichte der Philosophie	142
2. Allgemeine systematische Untersuchungen	143
3. Logik und Erkenntnistheorie	143
4. Ethik	143
5. Kulturphilosophie	143
6. Naturphilosophie	143
7. Psychologie	144
8. Soziologie	144
9. Ästhetik	144
10. Pädagogik	145
11. Verschiedenes	146

*

A b k ü r z u n g e n :

A	= A j a t u s. Filosofisen Yhdistyksen vuosikirja. [Der Gedanke. Jahrbuch des Philosophischen Vereins.] Porvoo.
AASF	= A n n a l e s A c a d e m i a e S c i e n t i a r u m F e n n i c a e. Helsinki.
AUA	= A n n a l e s U n i v e r s i t a t i s A b o e n s i s. Turku.
FM	= F i n s k t m u s e u m. [Finnisches Museum, hrg. von der Finnischen Altertumsgesellschaft.] Helsinki.
FT	= F i n s k t i d s k r i f t f ö r v i t t e r h e t, v e t e n s k a p, k o n s t o c h p o l i t i k. [Finnische Zeitschrift für Literatur, Wissenschaft, Kunst und Politik, hrg. von R. F. v. Willebrand.] Helsinki.
HA	= H i s t o r i a l l i n e n a i k a k a u s k i r j a. [Historische Zeitschrift, hrg. von K. R. Brotherus.] Helsinki.

- HAitta = *Historian aitta*, toim. Historian ystävään liitto. [Historisches Magazin, hrg. von dem Bund der Geschichtsfreunde.] Helsinki.
- HArk = *Historiallinen Arkisto*. [Historisches Archiv, hrg. von der Finnischen historischen Gesellschaft.] Helsinki.
- HLS = *Historiska och litteraturhistoriska studier*. [Historische und literaturhistorische Studien, hrg. von der Schwedischen Literaturgesellschaft in Finnland.] Helsinki.
- HT = *Historisk Tidskrift för Finland*. [Historische Zeitschrift für Finnland, red. von Eric Anthoni.] Helsinki.
- HTutk = *Historiallisia tutkimuksia*, julk. Suomen historiallinen seura. [Historische Untersuchungen, hrg. von der Finnischen historischen Gesellschaft.] Helsinki.
- HYKJ = *Helsingin Yliopiston kirjaston julkaisuja*. [Veröffentlichungen der Universitätsbibliothek zu Helsinki.] Helsinki.
- KA = *Kansantaloudellinen aikakauskirja*. [Nationalökonomische Zeitschrift, hrg. von A. E. Tudeer.] Helsinki.
- KJK = *Kasvatus ja Koulu*. [Erziehung und Schule, hrg. von K. Oksala.] Jyväskylä.
- KYA = *Suomen Kasvatusopillisen Yhdistyksen Aikakauskirja—Tidskrift utgiven av Pedagogiska Föreningen i Finland* [Zeitschrift des Pädagogischen Vereins in Finnland, hrg. von Ralf Saxén.] Helsinki.
- NA = *Nya Argus* [Neuer Argus (Zeitschrift für Literatur und Politik.)] Helsinki.
- PSH = *Piirteitä Suomenlinnan historiasta*. Julk. Samfundet Ehrensverd Seura. [Aus der Geschichte der Festung Sveaborg — Suomenlinna, hrg. von der Gesellschaft Samfundet Ehrensverd Seura.] Helsinki.
- SE = *Suomen entisyyttä*. [Aus der Vergangenheit Finnlands.] Toim. [hrg. von] Gunnar Suolahti ja Kaarlo Blomstedt. Porvoo, Söderström.
- SHRad = *Suomen historia radiossa*, toim. Historian ystävään liitto. — [Geschichte Finnlands im Rundfunk, hrg. von dem Bund der Geschichtsfreunde.] Helsinki 1929.
- SKHT = *Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia*. [Abhandlungen, hrg. von der Finnischen Gesellschaft für Kirchengeschichte.] Helsinki.
- SM = *Suomen museo*. [Finnisches Museum, hrg. von der Finnischen Altertumsgesellschaft.] Helsinki.

- SKST = Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimittuksia. [Veröffentlichungen der Finnischen Literaturgesellschaft.] Helsinki.
- SSLF = Skrifter utg. av Svenska litteratursällskapet i Finland. [Schriften, hrg. von der Schwedischen Literaturgesellschaft in Finnland.] Helsinki.
- SSV = Suomen sukututkimusseuran vuosikirja. [Jahrbuch der Finnischen Genealogischen Gesellschaft.] Helsinki.
- TA = Teologinen aikakauskirja. [Theologische Zeitschrift, hrg. von Jaakko Gummerus.] Tampere.
- THYJ = Turun historiallisen yhdistyksen julkaisuja. [Veröffentlichungen der Historischen Gesellschaft in Turku.] Turku.
- TPP = Tidskrift för psykologisk och pedagogisk forskning. [Zeitschrift für psychologische und pädagogische Forschung, hrg. von Karl Bruhn.] Oulunkylä.
- VA = Valvoja-Aika. [V.-A. (Kulturell-wissenschaftliche Zeitschrift), hrg. von Edwin Linkomies.] Helsinki.
- Vir = Virittäjä. [V. (Zeitschrift für finnische Sprach- und Literaturforschung), hrg. von E. A. Saarimaa.] Helsinki.
- VSM = Varsinais-Suomen maakuntakirja. Julk. Varsinais-Suomen maakuntaliitto. [Landschaftsbuch, hrg. von dem Bund der Landschaft Varsinais-Suomi.] Turku.

*

I. Geschichte.

A. Geschichte Finnlands.

1. Archäologie und Vorgeschichte.

Ailio, Julius, Hattelmalan rautakautinen kätkölyttö. [Der Verwahrfund von Hattelmala. Mit deutschem Referat.] — SM XXXV (1928) S. 51—54.

Cleve, Nils, Pakanuudenaikainen kalmisto Köyliön Vanhassakartanossa. [Ein Friedhof aus der heidnischen Zeit bei dem Gute Vanhakartano in Köyliö.] — Satakunta VIII (1929) S. 1—17.

Europaeus, Aarne, Uusia eläinpääaseita Kansallismuseossa. [Neue Tierkopfwaffen im Nationalmuseum. Mit deutschem Referat.] — SM XXXV (1928) S. 36—43.

Hackman, Alfred, Suomen rengasmiekat. [Finnische Ringschwerter. Mit deutschem Referat.] — SM XXXV (1928) S. 44—50.

Hammarström, Artur, Ur de finska stammarnas liv under »Östersjöperioden». [Aus dem Leben der finnischen Stämme während der »Ostseeperiode«.] — FT 107 (1929) S. 217—232.

Kampman, Matti, Kansallismuseon esihistorialliset punnukset. [Die vorgeschichtlichen Gewichte im Finnischen Nationalmuseum. Mit deutschem Referat.] — SM XXXV (1928) S. 55—60.

Karimo, Aarno, Kumpujen yöstä. I. Muinaiskansaa. [Aus der Nacht der Gräber. I. Die vorgeschichtliche Bevölkerung.] Porvoo, Söderström, 1929. 308 S.

Klemetti, Heikki, Samporetken laiva. [Das Schiff der mythischen Sampofahrt.] — Kalevalaseuran vuosikirja 9 (1929) S. 91—109.

Manninen, I., Suomensukuiset kansat. [Die mit den Finnen verwandten Völker.] Porvoo, Söderström, 1929. 416 S. (Sivistys ja tie, 70.)—Dasselbe auf estnisch.

Mikkola, J. J., Oikea Suomen suku. [Der eigentliche finnische Stamm.] — HA 1929 S. 81—85.

Nordman, C. A., Redegjorelse för viktigere funn i Finland. [Berichte über die wichtigeren Funde in Finnland.] — Bergens Museums Årbok, Hist.-antikv. Rekke, 1928, S. 15—32.

Pälsi, Sakari, Puvustoaineksia Maskun Humikkalan kalmistosta. [Kleidungsstücke aus dem Gräberfeld von Humikkala im Kirchspiel Masku. Mit deutschem Referat.] — SM XXXV (1928) S. 70—79.

Tallgren, A. M., Hämeen asuttaminen pakanuuden ajalla. [Die Kolonisierung der Landschaft Häme in der heidnischen Zeit.] — Kalevalaseuran vuosikirja 9 (1929) S. 142—158.

Tallgren, A. M., Kiinteän asutuksen alku Aurajoen laaksossa. [Der Beginn der festen Ansiedlung im Tal des Aurafusses.] — THYJ III (1929) S. 5—27.

Tallgren, A. M., Suomalaisten siirtyminen Suomeen. [Die Übersiedlung der Finnen nach Finnland.] — SHRad (1929) S. 25—34.

Tegengren, Jacob, Gravfältet på Lågpeltkangas i Vörå. [Das Grabfeld auf dem Lågpeltkangas in Vörå.] — Arkiv för svenska Österbotten III: 1 (1929) S. 3—21.

Toivonen, Y. H., Suomen suvun esihistoria. [Vorgeschichte des finnischen Stammes.] — SHRad (1929) S. 7—17.

2. M i t t e l a l t e r .

Finlands medeltidsurkunder. Utgivna av Finlands statsarkiv genom Reinh. Hausen. [Mittelalterliche Urkunden Finnlands, herausgegeben vom Finnischen Staatsarchiv durch Reinh. Hausen.] V. 1481—1495. Helsinki 1928. 598 S. 4:o.

Donner, G. A., Finland och Europa för 700 år sedan. [Finnland und Europa vor 700 Jahren.] — FT 107 (1929) S. 47—61.

Gummerus, Jaakko, Keskiajan kirkollinen elämä ja silloiset Suomen piispat. [Das kirchliche Leben im Mittelalter und die damaligen Bischöfe Finnlands.] — SHRad (1929) S. 56—65.

Hornborg, Eirik, Det svenska väldets grundläggning i Finland. [Die Gründung der schwedischen Herrschaft in Finnland.] — Svensk Tidskrift 1928 S. 544—555.

Hornborg, Eirik, Finlands hävder. I. Huru Finland blev till. [Die Geschichte Finnlands. I. Wie Finnland entstand.] Helsinki. Schildt 1929. 532 S.

Jaakkola, Jalmari, Kuningas Maunu Eerikinpojan unionipolitiikasta ynnä sen aikuisista pohjoismais-saksalais-balttilais-venäläisistä suhteista vuoteen 1348 ja Itämaan synnystä. [Über die Unionspolitik des Königs Magnus Eriksson und über damalige nordisch-deutsch-baltisch-russische Verhältnisse bis zum Jahre 1348 und über die Entstehung des Ostlandes (Finnlands). Mit deutschem Referat.] Helsinki 1928. 461 S. — HTutk. X; Autoreferat in HA 1928 S. 257—282.

Kallio, V. J., Lisiä Varsinais-Suomesta Reinh. Hausenin keskiajan julkaisuihin. [Beiträge aus Varsinais-Suomi zu den Publikationen Reinh. Hausens über das finnische Mittelalter.] — VSM III (1929) S. 162—164.

Malin, Aarno, Eräs piirre Turun tuomiokirkon keskiaikaisten erikoisjuhlien aikajärjestelyssä. [Ein Zug in der Zeitfolge der mittelalterlichen Sonderfeste des Domes zu Turku.] — THYJ III (1929) S. 67—76.

Malin, Aarno, Lisiä keskiaikamme historiaan. [Beiträge zur Gesch. des finnischen Mittelalters. Mit deutschem Referat.] 80 S. — HArk XXXVI: 1. 1928.

Mikkola, J. J., Karjalaisista Nowgorodin sotilaina. [Karelrier als Soldaten Nowgorods. Mit deutschem Referat.] 8 S. — HArk XXXVI: 3. 1928.

Mikkola, J. J., Venäläisistä kronikoista pohjoismaiden keskiajan historian lähteissä. [Über russische Chroniken in den Quellen zur Geschichte des nordischen Mittelalters.] — HA 1928 S. 181—189.

Nordman, C. A., Laurencius Arnbernis gåva. [Die Gabe des L. A.] — FM XXXV (1928) S. 65—73.

Osmonsalo, Erkki K., Hämeen keskiaikainen tuomarilaitos. [Das mittelalterliche Richterwesen in der Landschaft Häme.] — Hämeenmaa I (1928) S. 79—94.

Rinne, Juhani, Sananen Suomen vaakunasta. [Über das Wappen Finnlands.] — VSM II (1928) Ss. 11—19.

Rinne, Juhani, Pyhän Olavin luostari Turussa. [Das Sankt Olofskloster in Turku. Mit deutschem Referat.] — SM XXXV (1928) S. 89—92.

Rinne, Juhani, Turun tuomiokirkko. [Der Dom zu Turku.] Helsinki, Otava, 1929. 120 S. 4:o. — Dasselbe auf schwedisch.

Rinne, Juhani, Turun tuomiokirkon alttarit. [Die Altäre des Domes zu Turku.] — THYJ III (1929) S. 28—65.

von Törne, P. O., Vad ha Sverige och Finland betytt för varandra. [Was Schweden und Finnland füreinander bedeutet haben.] — Svensk Tidskrift 1929 S. 263—277.

Voionmaa, Väinö, Keskiajan rahataloudesta Suomessa. [Über die mittelalterliche Geldwirtschaft in Finnland.] — KA 1929 S. 302—319.

Voionmaa, Väinö, Keskiajan yhteiskunta. [Die Gesellschaft des Mittelalters.] — SHRad (1929) S. 45—55.

Voionmaa, Väinö, Muinaishämäläisiä kyliä. [Alttavastländische Dörfer.] — Hämeenmaa I (1928) S. 11—37.

Voionmaa, Väinö, Suomen valloitus. [Die Eroberung Finnlands.] — SHRad (1929) Ss. 35—44.

Voionmaa, Väinö, Suomen vanhimpien kaupunkien synty. [Die Entstehung der ältesten Städte Finnlands.] — HAitta I (1929) S. 5—31.

3. 1527—1809.

(S. auch Abt. A 10, 12, 13.)

von Bonsdorff, Carl, Svenska kungabesök i Helsingfors och på Sveaborg. [Besuche schwedischer Könige in Helsinki und in Sveaborg.] — FT 104 (1928) S. 337—360. Auch: PSH I (1929) S. 73—99.

Cederberg, A. R., Muutamia piirteitä vapaudenajan historiasta. [Aus der Geschichte der Freiheitszeit.] — SHRad (1929) S. 135—145.

Danielson-Kalmari, J. R., Piirteitä vapauden ajalta. I. [Aus der Freiheitszeit.] Helsinki 1929. 406 S. (Suomen valtioelämää 18:nnella ja 19:nnellä vuosisadalla.)

Finne, Jalmari, Kustaa Vaasan verotusjärjestelmä Hämeen läänin pohjoisosassa. [Das Besteuerungssystem Gustav Vasas im nördlichen Teil des Läns Häme.] — Kaikuja Hämeestä IX (1929) S. 67—76.

Forsman, Sven, Angreppen på Augustin Ehrensvärds försvarsanstalter i Finland. [Die Angriffe gegen die Verteidigungsanstalten A. Ehrensvärds in Finnland.] — PSH I (1929) S. 22—44.

Hannula, J. O., Napuen taistelu. Helsinki. [Die Schlacht von Napue.] Otava. 130 S. 1929. — Sotakorkeakoulun upseerikerhon julkaisuja 5.

Hannula, J. O., Suuri Pohjan-sota ja Suomen puolustus. [Der grosse nordische Krieg und die Verteidigung Finnlands.] — SHRad (1929) S. 128—134.

Hartman, K. J., Åländska kongressen och dess förhistoria. IV. Den gottorp-hessiska dragkampen. [Der Kongress auf Aland und seine Vorgeschichte. IV. Der gottorpisch-hessische Wettstreit.] 139 S. Turku 1928. (Acta Academiae Aboensis.)

Ignatius, Hannes, Suomen puolustuskysymys v. 1808 ja ensimmäiset strategiset liikkeet. [Die Verteidigungsfrage Finnlands im J. 1808 und die ersten strategischen Bewegungen.] — HAitta I (1929) S. 33—49.

Juvelius, Einar W., Eräitä yleisiä huomioita vv:n 1808—09 sodasta. [Einige allgemeine Wahrnehmungen über den finnischen Krieg 1808—09.] — SHRad (1929) S. 189—196.

Juvelius, Einar W., Muutaman rehellisen suomalaisen kirje v:lta 1745. [Brief eines rechtschaffenen Finnen von 1745.] — HA 1929 S. 290—293.

Juvelius, Einar W. Suomen kansan aikakirjat. [Die Annalen des finnischen Volkes]. II: 1521—1617. III: 1617—1680. Helsinki, Otava, 1928—29. 688 + 666 S.

Juvelius, Einar W., Viapori — Suomenlinnan esihistoriaa. [Zur Vorgeschichte von Sveaborg.] — PSH I (1929) S. 10—21.

Korhonen, Arvi, Piirteitä suomalaisesta varuskuntaelämästä. [Züge aus dem finnischen Garnisonleben.] — Jääkäri-invaliidi, Helsinki 1929.

Lesch, Bruno, Källskrifter till »finska deputationens» historia. III. [Quellen zur Geschichte der »finnischen Deputation». III.] — HT 1928 S. 187—190.

Lesch, Bruno, Stedingk och sprengrportianerna. Plock ur svenske ministerns depescher från Petersburg 1790—1808. [Stedingk und die Anhänger Sprengtportens. Auslese aus den Depeschen des schwedischen Gesandten in Petersburg 1790—1808.] — HT 1929 S. 107—133.

Lindh, Erik, Kongliga Björneborgs regemente. Anteckningar om Satakunda knektars del i Sverge—Finlands krigshistoria. [Das kgl. Regiment von Björneborg. Aufzeichnungen über den Anteil der Soldaten aus der Landschaft Satakunta an der Kriegsgeschichte von Schweden—Finnland.] Helsinki 1928. XII + 344 S. — SSLF CCIV.

Melander, K. R., Entisaikain oikeudenkäynti Suomessa. Kihlakunnanoikeus. [Das alte Gerichtswesen in Finnland. Das Häradsgericht.] — Lakimies 1929 S. 193—219.

Rein, G., Tarina seitsemästäkymmenestä Demminin sankarista. Lähdetutkimus. [Geschichte von den siebenzig Helden von Demmin. Quellenuntersuchung. Mit deutschem Referat.] — HArk XXXVII: 1 (1929). 73 S.

Rein, G., Muutamia tietoja Anjalan miehistä J. A. Jägerhornista ja K. H. Klickistä. [Nachrichten über die Anjalämänner J. A. Jägerhorn und K. H. Klick. Mit deutschem Referat.] — HArk XXXVII (1929), Tiet. ilm. S. 1—10.

Rosén, Ragnar, Piirteitä Ruotsi—Suomen sisäisestä historiasta 1500-luvulla. [Aus der inneren Geschichte von Schweden—Finnland im 16. Jahrhundert.] — SHRad (1929) S. 91—99.

Schybergson, C. M., Från Tilsit till Sveaborgs kapitulation. [Von Tilsit bis zur Kapitulation von Sveaborg.] Turku 1929. 375 S. — Acta Academiae Aboensis. Humaniora. VI: 3.

Tandefelt, Heikki, Suomenlahdelta Välimerelle. Eräs harjoituspujehdus 1700-luvulla. [Vom Finnischen Meerbusen zum Mittelmeer. Eine Übungsfahrt mit Segelschiffen im 18. Jahrhundert.] — PSH I (1929) S. 156—163.

Tawaststjerna, Werner, Pohjoismaiden sota 1590—1595 ja Täysinän rauha. [Der nordische Krieg 1590—1595 und der Friede zu Täysinä.] Helsinki 1929, XI + 536 + 20 s. + 8 karttaa. — HTutk. XI.

Tuominen, Uno, Viinan käyttö ja sen vastustaminen vapaudenajalla. [Der Branntweingenuss und seine Bekämpfung in der Freiheitszeit.] Porvoo, Söderström, 1928. 92 S. — SE I.

Yrjö-Koskinen, Y. S., Nuijasota. [Der sog. Keulenkrieg.] 3. Aufl. Helsinki, Otava, 1929. 657 S. (Mit einem Nachtrag von A. R. Cederberg, siehe Abt. A 6.)

4. 1809—1917.

(S. auch Abt. A 10, 12, 13.)

Ahrenberg, Jarl, Lantdagsplaner under Alexander I:s regering. [Reichstagspläne unter der Regierung Alexanders I.] — HLS IV (1928) S. 143—201

von Bonsdorff, L. G., Den ryska pacificeringen i Finland 1808—09. [Die russische Pazifizierung in Finnland 1808—09.] Diss. Helsinki, Söderström, 1929. 448 S.

Danielson-Kalmari, J. R., Aleksanteri I:n aika. VI. Kustaa Mauri Armfelt Suomen asiain johdossa. V. [Die Zeit Alexanders I. VI. G. M. Armfelt in der Leitung der Angelegenheiten Finnlands. V.] Porvoo, Söderström, 1928. 647 S. (Suomen valtioelämää 18:nnellä ja 19:nnellä vuosisadalla.)

Danielson-Kalmari, J. R., Aleksanteri I ja Porvoon valtiopäivät. [Alexander I. und der Reichstag in Porvoo.] — HAitta I (1829) S. 51—69.

Danielson-Kalmari, J. R., Tien varrelta kansalliseen ja valtiolliseen itsenäisyyteen. I—II. [Auf dem Wege zur nationalen und politischen Selbständigkeit. I—II.] Porvoo, Söderström, 1928. 289, 241 S.

Gummerus, Herman, Aktivismens förhistoria. En relation av Konni Zilliacus. [Die Vorgeschichte der finnischen Selbständigkeitsbewegung. Ein Bericht von Konni Zilliacus.] — FT 106 (1929) S. 157—179.

Johnsson, Gunnar, Yleiskatsaus lääkintälaitoksen kehitykseen Kuopion ja Mikkelin läänien alueilla. [Übersicht über die Entwicklung des Medizinalwesens im Gebiet der Läne Kuopio und Mikkel.] — Duodecim 1929 S. 212—252.

Meinander, K. K., Suomalaisia sotalippuja v:n 1809 jälkeen. [Finnische Kriegsfahnen nach 1809. Mit deutschem Referat.] — SM XXXV (1928) S. 93—99.

Reuter, J. N., »Kagalen». Ett bidrag till Finlands historia 1899—1905. I. [»Die Kagalen». Ein Beitrag zur Geschichte Finnlands 1899—1905. I.] Helsinki 1928. 393 S. — SSLF CXCIX.

Söderhjelm, J. O., Démilitarisation et neutralisation des îles d'Åland en 1856 et 1921. Diss. Helsinki 1928. XVII + 380 S.

Turja, H. A., Aleksanteri II:n muistopatsaan synty. [Entstehung des Denkmals Alexanders II. Mit deutschem Referat.] 62 S. — HArk XXXVI: 4. 1928.

Törngren, Adolf, Med ryska samhällsbyggare och statsmän åren 1904—1905. [Mit russischen Staatsmännern in den Jahren 1904—1905.] Helsinki, Söderström, 1929. 300 S.

5. 1917—.

Itkonen, O. V., Maanpakolaisen muistelmia. [Erinnerungen eines Landflüchtigen.] Porvoo, Söderström, 1928. 176 S.

Itkonen, O. V., Sankareita, sotavankeja, seikkailijoita. [Helden des Freiheitskriegs.] Porvoo, Söderström, 1929. 146 S.

Jalava, Lauri, [Turun] Komppaniamme vapaussodassa. [Eine Kompagnie aus Turku im Freiheitskriege.] Turku 1928. 192 S.

Kvevlaxbygdens insats i Finlands frihetskamp. [Die Teilnahme der Kvevlaxgegend am Freiheitskrieg Finnlands.] Hrg. vom Schutzkorps zu Kvevlax. Vaasa 1929. 121 S.

Kärsimysten teiltä. Kymmenenvuotismuistoja. [Von den Leidenspfaden. Zehnjährige Erinnerungen der Rotgardisten.] Hämeenlinna, Hämeen Kansa, 1928. 272 S.

Linder, Ernst, & Törngren, G. M., Suomen vapaussota. Sitä käsittelevien molempien suurteosten vertaileva tarkastus. [Der Freiheitskrieg Finnlands. Vergleichende Prüfung der beiden davon handelnden Hauptwerke.] — HA (1928) S. 283—302.

Polemische Äusserungen in HA 1929 von *G. Mannerheim* S. 56—59, *H. Ignatius* S. 90—97, 309—311, *E. Linder* S. 212—220, 311, 314.

Lääkärien muistelmia vapaussodasta. Suomen lääkintäupseeriliiton julkaisemia. [Erinnerungen der Ärzte an den Freiheitskrieg, herausgegeben vom Sanitätsoffizierbunde Finnlands.] Helsinki, Söderström, 1928. 250 S. 4:o.

Marjanen, V. J., Turun Rintamapataljoona (n.k. Uudenkaupungin suojeluskunta) vapaussodassa. [Das sog. Schutzkorps von Uusikauunki im Freiheitskriege.] Turku 1928. 334 S.

Mexmontan, N., Ur frihetskrigets förhistoria. [Über die Vorbereitungen zum Freiheitskriege.] Helsinki 1929. 207 S.

Ora, Yrjö, Viipurin suojeluskunta. [Das Schutzkorps von Viipuri.] 1917—1927. Viipuri 1928. 256 S.

Polin, Julius, Kymintehtaitten suojeluskunnan osuus Suomen vapaussodassa. [Der Anteil des Schutzkorps der Kymmenewerke am Freiheitskrieg Finnlands.] Kouvola 1928. 428 S. 4:o. (Dasselbe auf schwedisch.)

Schauman, Georg, Den tyska interventionen i Finland 1918. [Die deutsche Intervention in Finnland 1918.] — Svensk Tidskrift 1929 S. 109—124, 294—295.

Schauman, Georg, L'intervention allemande de 1918 en Finlande. — Revue d'Histoire de la Guerre mondiale. 1929.

Schauman, Georg, Ostseepolitik.—Deutsch-nordisches Jahrbuch 1929.

Stenroth, O., Suomen ja Ison-Britannian välinen noottien vaihto kesällä 1918. [Der Notenwechsel zwischen Finnland und Grossbritannien im Sommer 1918.] — Juhlajulkaisu A. Renqvistille. Helsinki, Otava, 1928 S. 154—160.

Suomen luokkasota. Historiaa ja muistelmia. [Der Klassenkrieg Finnlands. Geschichte und Erinnerungen.] Toim. [Redig. von] A. Halonen. Superior, Wis. U. S. A. 1928. 528 S.

Suomen työväen vallankumous. Arviota ja itsekritiikkiä. [Die Revolution der Arbeiter Finnlands. Bewertung und Selbstkritik. (Seitens der Roten).] Leningrad, Kirja, 1928. 216 S.

Tamminen, Juuse, Ikalisten rintamalla. [An der Front von Ikalinen.] Pori 1929. 162 S.

Tampereen valloituksen 10-vuotismuisto. [Zum 10-jährigen Gedächtnis der Eroberung der Stadt Tampere.] Toim. Tampereen suojeluskunta. Tampere 1928. 135 S.

Tynni, K., Kymmenen kohtalokasta vuotta Inkerin kansallisten taistelujen varrelta. [Zehn verhängnisvolle Jahre aus dem nationalen Kampf der Landschaft Inkeri]. Helsinki, 1929.

Valkoinen kirja. Lotta Svärd yhdistyksen keskusjohtokunnan julkaisema. [Das weisse Buch. Hrg. von der Zentralleitung des »Lotta Svärd«-Vereins.] Helsinki 1928. 527 S.

Wegelius, K. A., Rautaa ja routaa. III. Peräpohjolan aktivistien toiminta. [Eis und Frost. III. Vorbereitungen zum Freiheitskriege in Nordfinnland.] Porvoo, Söderström, 1929. 499 S.

6. Geschichtsforschung. (Methode, Kritik usw.)

Blomstedt, Kaarlo, Arkivväsendet i Finland. [Das Archivwesen in Finnland.] — Meddelanden från Svenska Riksarkivet 1927 (1928) S. 226—232.

Cederberg, A. R., Katsaus vuosina 1877—1928 ilmestyneeseen Nuijasotaa koskevaan tieteelliseen kirjallisuuteen. [Die 1877—1928 erschienene Literatur über den sog. Keulenkrieg (1596—97).] — Helsinki 1929, 26 S. Nachtrag in der 3. Aufl. von *Yrjö Koskinen,* Nuijasota. Helsinki, Otava, 1929.

Cederberg, A. R., La littérature historique finlandaise. Comptendu 1922—1928. — Bulletin d'information des sciences historiques en Europe Orientale. II (Varsovie 1929) S. 5—23.

Jaakkola, Jalmari, Eräitä varhaisemman keskiaikamme kysymyksiä. [Einige Fragen des früheren finnischen Mittelalters.] — HA 1929 S. 220—237.

Juvelius, Einar W., Paikallishistoriallisesta tutkimuksesta. [Über die topohistorische Forschung.] VSM I (1928) S. 13—24.

Koskenniemi, V. A., Historiallisuuden vaatimuksista historiallisaiheisessa runoudessa ynnä eräs esimerkki. [Von den Forderungen der Geschichtlichkeit in Dichtungen mit historischem Stoff nebst einem Beispiel.] — Turun ylioppilas I (1929).

Suolahti, Gunnar, Kun Historiallinen Aikakauskirja alkoi. [Die Anfänge der Historischen Zeitschrift.] — HA 1928 S. 1—6.

Suomen ja Skandinavian historian professorin viran täyttäminen. Asiantuntijain [professorien C. von Bonsdorffin, K. R. Melanderin ja M. Ruuthin] lausunnot ynnä Tiedekunnan jäsenten [professorien A. M. Tallgrenin, J. J. Mikkolan ja Y. Wichmannin] lausunnot. [Die Besetzung der Professur der finnischen und skandinavischen Geschichte. Gutachten der Sachverständigen [der Professoren C. von Bonsdorff, K. R. Melander und M. Ruuth] sowie der Mitglieder der Fakultät [der Professoren A. M. Tallgren, J. J. Mikkola und Y. Wichmann].] — HA 1929 Ss. 100—163.

Öhqvist, Johannes, Deutsche Finnlandbibliographie. Helsinki, Akateeminen kirjakauppa, 1929. 60 S.

7. Universitäten und Schulen. Die gelehrte Bildung.

Cajander, K. A., Uudenkaupungin vanhin koulu. [Die älteste Schule in Uusikaupunki.] Uusikaupunki 1929. 88 S.

Carpelan, Tor, Helsingfors Universitets Studentmatrikel 1828—1852. I. [Die Studentenmatrikel der Universität Helsinki 1828—1852. I.] Helsinki 1928. 96 S. — SSLF CCIIL.

Elfving, Fredr., Drag ur naturhistoriens öden vid Helsingfors universitet. [Züge aus den Geschicken der Naturgeschichte an der Universität zu Helsinki.] — FT 106 (1929) S. 342—362.

Greis, Arvo, Ylioppilastunnelmia vuosilta 1917 ja 1918. [Stimmungen im Studentenleben 1917—1918.] — Kaikuja Hämeestä IX (1929) S. 153—170.

Grotenfelt, A., Turun yliopiston perustaminen ja samanaikaiset sivistysolot Suomessa. [Die Gründung der Universität Turku und die damaligen kulturellen Verhältnisse in Finnland.] — SHRad (1929) S. 108—119.

Helsingin suomalaisen jatko-opisto. [Die finnische Fortbildungsanstalt für Mädchen zu Helsinki.] 1881—1929. Helsinki, Otava, 1929. 508 S.

Helsingin Yliopiston alkua ajoilta. Julkaissut Helsingin Yliopisto Helsinkiin siirtymisensä satavuotismuistoksi. [Aus den ersten Zeiten der Universität Helsinki. Herausg. von der Universität H. zur Säkularfeier ihrer Verlegung nach Helsinki.] Porvoo, Söderström, 1928. 310 S. — Dasselbe auf schwedisch.

Inhalt: C. von Bonsdorff, Muutto Turusta Helsinkiin [Die Übersiedlung von Turku nach Helsinki]; A. Jörgensen, Nikolai I ja Yliopiston kirjasto [Nikolaus I. und die Universitätsbibliothek]; K. Jäntere, Kysymys venäjänkielen asemasta 1809—1828 [Die Frage von der Stellung der russischen Sprache 1809—1828]; Tieteet Helsingin Yliopiston alkuaikoina [Die Wissenschaften in den ersten Zeiten der Universität H.]; J. E. Salomaa, Filosofia; M. Ruuth, Teologia; A. F. Puukko, Pyhät kielet [Die heiligen

Sprachen]; *E. Linkomies*, Latina; *E. Rein*, Kreikan kieli [Die griechische Sprache]; *R. A. Wrede*, Lakitiede [Rechtswissenschaft]; *Y. Kajava*, Piirteitä anatomisen tieteen reformikaudesta [Züge aus der Reformperiode der anatomischen Wissenschaft]; *F. Elfving*, Luonnonhistoria [Naturgeschichte]; *A. Anttila*, Yliopiston ensimmäinen suomen kielen lehtori K. N. Keckman [Der erste Lektor der finnischen Sprache an der Universität K. N. Keckman]; *Y. Wichmann*, Silmäys suomen ja sen sukukielten edustukseen vuosisadan kuluessa [Blick auf die Vertretung der finnischen und finnisch-ugrischen Sprachen im Laufe eines Jahrhunderts.]

Jäntere, Kaarlo, Lisiä Turun suomalaisen yliopistoseuran syntyhistoriaan. [Zur Entstehungsgeschichte der finnischen Universitäts-gesellschaft von Turku.] — VSM I (1928) S. 76—83.

Jäntere, Kaarlo, Porin triviaalikoulun rehtori Juhana Kraftman realismin uranuurtajana. [Der Rektor der Trivialschule in Pori J. Kraftman als Bahnbrecher des Realismus.] — Satakunta VIII (1929) S. 45—59.

Kajava, Yrjö, Katsaus Suomalaisen Tiedeakatemia 20-vuotiseen toimintaan. [Ein Blick auf die 20-jährige Tätigkeit der Academia scientiarum Fennica.] — Suomal. Tiedeakatemia esitelmät ja pöytäkirjat 1928 S. 35—65.

Kallio, V. J., Ylioppilaan opiskeluharrastuksia Turussa v:n 1800 tienoilla. [Bestrebungen eines Studierenden in Turku um 1800.] — VSM I (1928) Ss. 90—93.

Liakka, Niilo, Porthanin ajan sivistysoloista. [Von den kulturellen Verhältnissen zur Zeit Porthans.] — SHRad (1929) S. 170—180.

Lindström, Irja, Eräitä piirteitä uusien kielten oppikirjallisuuden kehityksestä Suomessa. I. [Einige Züge aus der Entwicklung der neu-sprachlichen Lehrbuchliteratur in Finnland. I.] — KYA 1929 S. 201—213.

Malin, Arno, Turun akatemian kirjaston tilit vuosilta 1722—1739. [Die Rechnungsbelege der Akademie zu Turku aus den Jahren 1722—1739.] — HYKJ XI (1929) S. 1—VIII + 1—107.

Mikkola, J. J., Pohjoismaalaisista ja eritoten suomalaisista opiskelijoista Braunsbergin paavillisessa seminaarissa ja Olmützin kollegiossa. [Über skandinavische und insbesondere finnische Studierende an dem päpstlichen Seminar zu Braunsberg und an dem Kolleg zu Olmütz.] — HArk XXXVI (1928) Tiet. ilm. S. 1—7.

Pori lyseo. [Das Gymnasium zu Pori] 1879—1929. Hrg. von K. Sandelin. Pori, Satakunnan Kirjateollisuus Oy., 1929. 496 S.

Puntila, L. A., Härmäläis-Osakunnasta ja sen toiminnasta vv. 1868—1928. [Über die Tavastländische Landsmannschaft und ihre Tätigkeit in den Jahren 1868—1928.] — Kaikuja Hämeestä IX (1929) Ss. 179—272.

Ruuth, Martti, Muuan G. Z. Yrjö-Koskisen laatima kansanvalistus-

oljelma v:lta 1856. [Ein Volksbildungsprogramm von G. Z. Yrjö-Koskinen 1856.] — HArk XXXVI (1928) Tiet. ilm. Ss. 7—10.

Saarenheimo, Mikko, Satakuntalainen osakunta. [Die Studentenkorporation der Landschaft Satakunta an der Universität Helsinki.] 1904—1929. Rauma 1929. 308 S. — Satakunta VII.

Sarva, Gunnar, Maamme kouluissa 1700-, 1800- ja 1900-luvuilla käytetyistä historian oppikirjoista. [Über die in den Schulen unseres Landes im 18.—20. Jahrhundert benutzten Lehrbücher der Geschichte.] — HA 1928 Ss. 190—209.

Sarva, Gunnar, Oppikoulujemme kansanvaltaistuminen. [Die Demokratisierung unserer höheren Schulen.] — HAitta I (1929) S. 71—92.

Schauman, Georg, Disputationslitteratur i statistisk belysning. [Disputationslitteratur in statistischer Beleuchtung.] — NA 1928 S. 159—160.

Soini, Wilho, Hämäläisenä ylioppilaana 1870-luvulla. [Als tavastländischer Student um 1870.] — Kaikuja Hämeestä IX (1929) S. 55—66.

Suolahti, G., Suomalaisen kansallistunteen vaiheita. [Entwicklung des finnischen Nationalgefühls.] — HA 1928 S. 1—6.

Turun klassillinen lyseo. [Das Gymnasium zu Turku.] 1879—1929. Turku 1929. VI + 700 S.

8. Kirche. Religiöse Bewegungen.

(S. auch Abt. A 2, 12, 13.)

Airas, Kaarlo, Juho Lustig eli Puustijärvi yhdyssiteenä n. s. Viklundin herätysliikkeen ja Savon herännäisyyden välillä. [Lustig oder Puustijärvi als Bindeglied zwischen der sog. pietistischen Bewegung Viklunds und dem Pietismus in der Landschaft Savo.] — TA 1929 S. 104—119.

Durchman, Osmo, Domkyrkans i Viborg räkenskaper 1655—1704. [Die Kameralien des Domes zu Viipuri in den Jahren 1655—1704.] — SSV XII 1928 (1929) S. 103—275; auch als Separatdruck.

Finnberg, Julius, Turun tuomiokirkon vuosisataiset vaiheet. [Schicksale des Domes zu Turku im Laufe der Jahrhunderte.] Helsinki, Otava, 1929. 168 S.

Gummerus, Jaakko, Finland och Örebro möte. [Finnland und die Reichssynode in Örebro.] — TA 1929 S. 239—252.

Hallio, K., Suomalaisen virsikirjan uudistus. Historiallinen katsaus. [Die Reform des finnischen geistl. Gesangbuches. Historische Übersicht.] Helsinki 1928. 149 S. — SKHT XXIII.

Korhonen, Arvi, Lisiä v:n 1642 raamatun historiaan. [Beiträge zur Geschichte der finnischen Bibel von 1642.] — HArk XXXVII (1929) Tiet. ilm. S. 11—17.

Korhonen, Arvi, Turun Tuomiokirkko vv. 1700—1827. [Der Dom zu Turku von 1700 bis 1827.] — THYJ III (1929) Ss. 77—352.

Krook, Tor, Något till belysning av 1700-talets väckelserörelser i Österbottens svenska församlingar. [Zur Beleuchtung der pietistischen Bewegungen des 18. Jahrhunderts in schwedischen Gemeinden der Landschaft Pohjanmaa.] — TA 1929 S. 23—40, 85—93.

Krook, Tor, 1700-talets väckelserörelser i Österbottens svenska församlingar. [Religiöse Bewegungen in schwedischen Gemeinden Österbottens.] Jakobstad, Människovännen, 1928. 166 S.

L u t h e r i n k a t e k i s m u k s e n v u o s i s a t a i s m u i s t o. [Zum Gedächtnis von Luthers Katechismus.] 1529—1929. Kirj. [hrg. von] J. Gummerus, A. F. Peltonen, J. W. Wallinheimo. Helsinki, Otava, 1929. 96 S.

Päiviö, Juho, Varsinais-Suomen hengellisestä elämästä. [Über das geistliche Leben in der Landschaft Varsinais-Suomi.] — VSM I (1928) S. 31—34.

Rinne, Juhani, Turun tuomiokirkko. Rakennushistoriallinen opas. [Der Dom zu Turku. Baugeschichtlicher Führer.] Turku 1929. 32 S.

Ruuth, Martti, Anteckningar vid vistelsen i Stockholm 1846 av M. Roslin. [Aufenthalt einiger Finnen in Stockholm 1846.] — Kyrkohistorisk årskrift 1929 S. 309—333.

Ruuth, Martti, Suomen pyhäkoulun historia. [Geschichte der Sonntagsschule in Finnland.] Helsinki, Pyhäkouluyhdistys, 1928. 207 S.

Ruuth, Martti, Åbo Tidningar Porthanin aikaisen valistususkonnollisuuden kuvastimena. [Die Aufklärungsreligiosität zur Zeit Porthans in der Zeitung Åbo Tidningar.] — HA 1929 S. 256—289.

Silander, Alpo, Heränneiden äänenkannattajain esikoiset. [Die Erstlinge der pietistischen Zeitungsorgane.] — VA 1928 S. 172—180.

Silander, Alpo, Herännäisyyden vainovuosilta. [Aus den Fehdejahren des Pietismus.] — VA 1929 S. 328—337.

Soveri, A. J., Suomen uskonnollisten suuntien syntyhistoriaa. I. Ruikoilevaiset. II. Heränneet. [Entstehungsgeschichte der religiösen Richtungen in Finnland. I. Die »Betenden«. II. Die Pietisten.] Jyväskylän, Gummerus, 1929. 42 + 62 S.

Takala, Lauri, Suomen evankelisen liikkeen historia. [Geschichte der evangelischen Bewegung in Finnland.] I. Esihistoria. [Vorgeschichte.] Diss. Helsinki 1929. XXIV + 447 S. — SKHT XXVI. Auch: TA 1929 Ss. 318—322.

Wallinheimo, J. V., Lutherin Vähä katechismus Suomessa. [Der Kleine Katechismus Luthers in Finnland.] — TA 1929 S. 145—168, 269—285.

9. Literatur. Kunst. Allgemeines Kulturleben.

(S. auch Abt. A 12.)

B e l l m a n S u o m e s s a y n n ä m u i t a t u t k i e l m i a. Kirjallisuudentutkijain Seuran vuosikirja. I. [Bellman in Finnland und

andere Studien. Jahrbuch des Vereins der Literaturforscher. I.] Helsinki 1929. 207 S. Mit französischem Referat.

Inhalt: *V. Tarkiainen*, Kirjallisuudentutkimuksen metodeista. [Über die Methoden der Literaturforschung.] — *Eino Salokas*, Bellmanin runous Suomessa. [Die Dichtung des schwedischen Dichters Bellman in Finnland.] — *I. Havu*, Juhani Aho ja Kalle Kajander. [Die finnischen Schriftsteller J. A. und K. K.] — *Aarne Anttila*, Jokunen lisätieto Samuli Bergh-Kalliosta. [Einige neue Nachrichten über den finnischen Dichter Samuli Bergh-Kallio.] — *Eino Cederberg*, Momus.

Björkenheim, Magnus, Äldre fransk litteratur på herrgårdar i Finland. [Ältere französische Literatur auf Herrenhöfen in Finnland.] Helsinki, Söderström, 1929. 192 S.

Brummer, O. J., Elämää vastaperustetussa hämäläisessä kaupungissa viime vuosisadan keskivaiheilla. [Leben in einer neugegründeten Stadt der Landschaft Häme um die Mitte des 19. Jahrhunderts.] — *Kaikuja Hämeestä IX (1929) S. 19—32.*

Böök, A. Th., Sivistyneistön seurustelu- ja huvittelutapoja Hämeessä viime vuosisadan keskivaiheilla. [Umgangs- und Unterhaltungssitten der gebildeten Klassen in der Landschaft Häme um die Mitte des vorigen Jahrhunderts.] — *Kaikuja Hämeestä IX (1929) S. 11—18.*

Fieandt, Einar, August Strindberg ja suomalaisuus. [Strindberg und der finnische Nationalismus.] — *Suomalainen Suomi 1929 Ss. 33—53.*

Halme, Kaarle, Arkadia. Teatterimuistelmia. [Arkadia. Theatererinnerungen.] Helsinki, Otava. 280 S.

Havu, I., Ensimmäinen suomalainen tietosanakirja. [Das erste finnische Konversationslexikon.] — *Juhlajulkaisu Alvar Renqvistille.* Helsinki, Otava, 1928 S. 134—148.

Helminen, Helmi, Syysjuhlat. [Die Herbstfeste.] Porvoo, Söderström, 1929. 84 S. — SE III.

Hofrén, Manne, Österbottningar i Norrland. [Österbottische Kunsthandwerker in Norrland (Schweden).] — *Budkavlen 1929, II, S. 34—43.*

Hultin, Arvid, Svenskt skillingtryck i Helsingfors Universitetsbibliotek före 1850. [Schillingsdruck in schwedischer Sprache in der Universitätsbibliothek zu Helsinki vor dem Jahre 1850.] — *HYKJ XI 1929 S. 108—125.*

Hultin, Arvid, Luettelo Helsingin Yliopiston kirjaston arkkikirjallisuudesta. I. Hengelliset arkkivirret. [Verzeichnis der Schillingsdrucke in der Universitätsbibliothek zu Helsinki. I. Die geistlichen Lieder.] Helsinki 1929. 298 S. — *HYKJ XII: 1.*

Jäntti, Yrjö, Werner Söderström osakeyhtiö. Viisikymmenvuotinen kustannustoiminta. [Werner Söderström Aktiengesellschaft. Fünfzigjährige Verlagstätigkeit.] 1878—1928. I—III. Porvoo, Söderström, 1928. 406 + 512 + 224 S.

Kallio, O. A., Uudempi suomalainen kirjallisuus. Toinen tarkastettu ja uusittu painos. I. Perustava aika. [Die neuere finnische Literatur.

Zweite erneuerte Auflage. I. Das grundlegende Zeitalter.] Porvoo, Söderström, 1928. 280 S. — II. Murrosten aika. [II. Das Zeitalter der Gärungen.] Ibidem 1929, 306 S.

Kihlman, Erik, Svensk nutidsdikt i Finland. [Schwedische Dichtung der Gegenwart in Finnland.] Helsinki, Söderström & C:o, 1928. 252 S.

Kurvinen, P. J. I., Suomen virsirunouden alkuvaiheet v:een 1640. [Entwicklung der geistlichen Lieder Finnlands bis zum J. 1640.] Helsinki 1929. 470 S. — SKST 180.

Landtman, Gunnar, Silhuetteringskonsten och dess utövning i Finland. [Die Scherenschnittkunst und ihre Ausübung in Finnland.] — FT 106 (1929) S. 363—385.

Lehtonen, J. V., Runon kartanossa. Johdatusta Aleksis Kiven runouteen. [Im Hofe der Dichtung. Einführung in die Dichtung des finnischen Schriftstellers Alexis Kivi.] Helsinki 1928. 493 S.

Lindqvist, Rafael, Finland i den ryska poesin. [Finnland in der russischen Dichtung.] — FT 107 (1929) S. 282—297 und 370—381.

Lindström, Irja, Nuoren naisen kuvauksesta Suomen aikaisemmassa kaunokirjallisuudessa. [Über die Schilderung der jungen Frau in der älteren schönen Literatur Finnlands.] Helsinki 1928. 25 S. (Sonderabdruck aus Suomen Nainen 1927—28.)

Malin, Arno, Eräs suomalainen akrostikon. [Ein finnisches Akrostichon.] — Virittäjä 1928 S. 258—261.

Meinander, K. K., Några porträtt av »Vasa prinsessor». [Einige Porträte der »Prinzessinnen von Vasa.»] — HLS 5 (1929) S. 131—144.

Melander, Toini, Suomalaista tilapäärinoutta Ruotsin vallan ajalta. [Finnische Gelegenheitsdichtung aus der schwedischen Zeit.] Helsinki 1928. 98 S. — SKST 176.

Nieminen, Kaarlo, Suomalainen kirjallisuus Saksassa. [Die finnische Literatur in Deutschland.] — VA 1929 S. 261—264.

Nikander, Gabriel, Det Frenckellska tryckeriets och bokförlagets förstöring 1827. [Die Zerstörung der Frenckellschen Druckerei und des Buchverlags in Turku 1827.] — Årskrift utg. av Åbo Akademi 1926—1928 (1929) S. 322—331.

Nikander, Gabriel, Spelmän och dansstugor. [Spielleute und Tanzstuben.] — Budkavlen 1929: II, S. 142—150.

Olsoni, Emerik, Lisää kuvia suomalaisen kirjansiteen historiaan, [Bilder zur Geschichte des finnischen Bucheinbands.] — Suomen graafilinen vuosikirja 1929 S. 57—86.

P ä i v ä l e h d e n m u i s t o. [Zum Gedächtnis der Zeitung Päivälehti.] Helsinki 1929. 192 S.

Salokas, Eino, Bellmanin runous Suomessa. [Die Poesie Bellmans in Finnland. Mit französischem Referat.] — Kirjallisuudentutkijain seuran vuosikirja I S. 23—181.

Setälä, E. N., Sana- ja asiaticudusteluja vanhojen uskomusten alalta. Sanastonkerääjän apuneuvoja I—II. [Wort- und Sacherkundigungen

auf dem Gebiete alter Glaubensvorstellungen. Hilfsmittel des Wortsammlers I—II.] Helsinki 1928. 84 + 136 S.

Takala, Kyllikki, »Suloisen Wilhelmin haamun» vaiheet Suomessa. [Die Schicksale »des Gespenstes des süßen Wilhelm» in Finnland.] — VA 1929 S. 320—27.

Tarkiainen, Viljo, Saimaan seudut runoudessa. [Die Saimagegenden in der Dichtung.] — Virittäjä 1928 S. 189—206.

von Törne, P. O., Jean Louis Desprez som tecknare på Sveaborg 1785. [J. L. D. als Zeichner in Sveaborg.] — HT 1928 Ss. 175—186, 1929 S. 48—49; PSH I (1929) S. 131—144.

Winter, Helmer, [J. Aejmelaeuksen] Runo Uudenkaupungin rauhasta v. 1721. [Ein Gedicht (von J. Aejmelaeus) über den Frieden von Uusikaupunki i. J. 1721.] — VSM I (1928) S. 123—134.

Åkerblom, K. V., Österbottniska kyrkobyggmästare. [Österbottische Kirchenbaumeister.] — Kalender utg. av Svenska folkskolans vänner 1928, S. 149—174.

10. Ö k o n o m i e.

Annala, Vilho, Suomen varhaiskapitalistinen teollisuus Ruotsin vallan aikana. [Die frühkapitalistische Industrie Finnlands in der Zeit der schwedischen Herrschaft.] Diss. Helsinki 1928, XV + 451 S. — Taloustieteellisiä tutkimuksia XXXVI.

Annala, Vilho, Suomen teollisuustoimintaa valaiseva tilastoaineisto Ruotsin vallan aikana. [Das statistische Material zur Beleuchtung der Gewerbstätigkeit in Finnland während der schwedischen Herrschaft.] — KA 1929 S. 277—283.

Annala, Vilho, Vapauden-ajan teollisuuspolitiikka. [Die Gewerbepolitik der Freiheitszeit.] — KA 1929 Ss. 151—163.

Calonius, Ingmar, Handelsvägarna från Vita havet till Bottniska viken. [Die Handelswege zwischen dem Weissen Meere und dem Bottnischen Meerbusen. Mit deutschem Referat.] — Budkavlen 1929: II, S. 44—51.

Haataja, Kyösti, Erämaa ja liikamaa. [Wildnis und Überland.] — Maanmittaustieteiden seuran julkaisuja 2. 1929. 47 S.

Haataja, Kyösti, Hamarijakotutkimukset. [Die Forschungen über die Hamarteilung.] — Maanmittaus 1928 S. 235—240.

Haataja, Kyösti, Lainsäädäntö ruotusopimuspitäjien isojaoista. [Die Gesetzgebung über die Gemeinheitsteilungen in den Gemeinden mit Milizverträgen. Mit deutschem Inhaltsverzeichnis.] Helsinki 1928. — Maanmittaustieteiden seuran julkaisuja 1.

Hausen, Hans, Drag ur malmletningarnas och den mineralogisk-geologiska forskningens historia i Finland. [Zur Geschichte des Erzsuchens und der mineralogisch-geologischen Forschung in Finnland.] — Årskrift utg. av Åbo Akademi 1926—1928 (1929) S. 271—284.

Hynninen, Emil, Piirteitä Mikkelin läänin talousolojen kehityksestä. [Entwicklung der wirtschaftlichen Verhältnisse im Län Mikkel.] — Talonpoika VI (1929) S. 24—32.

Lagus, Hugo, W. Rosenlew & Co. Aktiebolag 1853—1928. Pori 1928. 244 S.

Laine, Evert, Jussaaren rautakaivos valtion käyttämänä 1834—1861. [Die Eisengrube in Jussaari in den Händen des Staates 1834—1861. Mit deutschem Referat.] — HArk XXXVII: 3 (1929). 79 S.

Lesch, Bruno, Från näringstvånget till näringsfrihet. Ett kapitel ur 1850- och 60-talens nydaningspolitik. [Vom Gewerbszwang zur Gewerbefreiheit. Ein Kapitel aus der Reformpolitik des 19. Jahrhunderts.] — HT 1928 S. 1—25.

Melander, K. R., Metsästyksestä maassamme 1500- ja 1600-luvuilla. [Von der Jagd in Finnland im 16. und im 17. Jahrhundert.] — HA 1928 S. 89—111.

Melander, K. R., Sotapalveluksen aikaansaamia taloudellisia vahinkoja. [Durch den Kriegsdienst veranlasste wirtschaftliche Schäden.] — HA 1929 S. 297—298.

Nikander, Gabriel, Myr- och sjömalmsmältning i äldre tid. [Schmelzung des Sumpf- und Morasterzes in älterer Zeit.] — HT 1928 S. 53—85.

Norrmén, P. H., Mäntän tehdas [Die Fabriken in Mänttä] 1868—1928. Helsinki 1928. 207 S. — Dasselbe auf schwedisch.

Pipping, Hugo E., Myntreformen 1865. [Die Geldreform von 1865.] Diss. Helsinki 1928. XVII+377 S. — Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk 82.

Pipping, Hugo E., Tillkomsten och utvecklingen av privatbankernas sedelutgivningsrätt i Finland. [Entstehung und Entwicklung des Banknotenrechtes der Privatbanken in Finnland.] — Ekonomiska samfundets tidskrift. N. S. 12, S. 41—89.

Salovaara, Hannes, Vanhojen kirjojen kätköstä. Kun Suomesta aijottiin tehdä silkinviljelysmaa. [Aus dem Verstecke alter Bücher. Als aus Finland ein Seidenbauland gemacht werden sollte.] — Juhlajulkaisu Alvar Renqvistille. Helsinki, Otava, 1928 S. 129—133.

Sarva, Gunnar, Merkantilismi Suomen historiassa. [Der Merkantilismus in Finnland.] — SHRad (1929) S. 120—127.

Sarvi, Otto, Beiträge zur Kenntnis der Hamarteilung. — Maanmitaus 1928 S. 241—249.

Voionmaa, Väinö, Kahdeksannentoista vuosisadan maataloudelliset uudistukset. [Die landwirtschaftlichen Reformen des 18. Jahrhunderts.] — SHRad (1929) S. 153—160.

11. Genealogie.

von Born, Eric, Das Absterben der Adelsgeschlechter in Nordeuropa. — Familiengeschichtliche Blätter XXVI (1928) S. 26—32.

Finne, Jalmari, Suomen kansan yleisluettelo. [Gesamtverzeichnis des finnischen Volkes.] — Hämeenmaa I (1928) S. 101—112.

Lagström, Hugo, En märklig sed vid givandet av dopnamn. [Eine merkwürdige Sitte bei dem Geben von Taufnamen.] — SSV XII, 1928 (1929) S. 283—286.

Genealogische Untersuchungen über die Geschlechter *Backman* (von *W. Backman*), *von Berg* (*G. Rein*), *Carlenius* (*Hj. Björkman*, *H. J. Boström*, *H. Impivaara*), *Castrén* (*J. Finne*), *Dyker* (*A. W. Granit*), *Gräsbeck* (*A. Gräsbeck*), *Estlander* (*R. Estlander*), *de Pont* (*O. Durchman*), *Ticklén* (*H. Impivaara*), *Witting* (*H. Hornborg*) in SSV XI, 1927 (1928) und XII, 1928 (1929).

Durchman, Osmo, Alvar *Renqvistin* sukuperä. [Die Abstammung von *A. Renqvist*.] — Juhlajulkaisu *A. Renqvistille*. Helsinki, Otava, 1928 Ss. 26—58.

Hammarström, Artur, Lars Falk och »konsterfarne» Eric Runneberg. Bidrag till utredningen rörande den *Runebergsk*a släkten i Räf-sund. [L. F. und der »kunstgeübte» *E. R.* Beitrag zur Genealogie des Runebergischen Geschlechtes in R.] — HLS 5 (1929) S. 145—156.

Rapola, Martti, Hämäläinen *Bjong*-suku. [Das tavastländische Geschlecht *Bjong*.] Turku 1929. 76 S.

Sandelin, L. H., Tillägg och rättelser till »Släkten *Sandelin* i Finland». [Zusätze und Berichtigungen zu »Das Geschlecht *S.* in Finnland».] Tampere 1928. 14 S.

Sarva, Gunnar, Tietoja *Anna Juusten*in jälkeläisistä. [Nachrichten über die Nachkommen von *Anna Juusten*.] — SSV XII, 1928 (1929) S. 276—282.

12. Biographie.

Airila, M., Ruotsin vallan aikuinen, suomenkielinen henkilökirjallisuus kotimaisissa kirjastoissamme. [Personenliteratur in finnischer Sprache bis 1809 in unseren einheimischen Bibliotheken.] HYKJ XI (1929) S. 126—152.

Johnsson, Gunnar, Suomen piirilääkärit 1749—1927. [Die Bezirksärzte Finnlands von 1749 bis 1927.] — SSV XI, 1927 (1928) S. 1—188.

Kansallinen Elämäkerrasto. [Sammlung nationaler Biographien, hrg. durch die Finnische historische Gesellschaft.] II. F — I. Porvoo, Söderström, 1928, 563 S.

Kuusi, Sakari, Suuria suomalaisia. I—IV. [Grosse Finnen. I—IV.] Jyväskylä, Gummerus, 1928—29. 62 + 54 + 54 + 68 S.

Gummerus, Jaakko, Mikael *Agriola* ja uskonpuhdistuksen kulku Suomessa. [M. A. und der Verlauf der Reformation in Finnland.] — SHRad (1929) S. 80—90.

Havu, I., Juhani *Aho*. Helsinki, Otava, 1929. 308 S.

Söderhjelm, Werner, Juhani A h o Parisissa. [J. A. in Paris.] — Päivälehdien muisto 1889—1929. Helsinki 1929, S. 61—68.

von Bonsdorff, Carl, Från Alexander A r m f e l t s ungdom. [Aus der Jugend A. A. s.] — HT 1928 S. 101—117, 149—174.

von Bonsdorff, Carl, Ministerstatssekreteraren Greve Alexander A r m f e l t s memoarer. [Die Memoiren des Ministerstaatssekretärs Graf A. A.] — HT 1929 S. 77—97.

Munck, L., Några ord om Carl Alexander A r m f e l t s verksamhet vid statssekretariatet för Finland. [Über die Tätigkeit C. A. A. s an dem Staatssekretariat für Finnland.] — HLS 5 (1929) S. 174—180.

Wrede, R. A., Carl Alexander A r m f e l t. Hans verksamhet vid statssekretariatet för Finland. [C. A. A. Seine Tätigkeit an dem Staatssekretariat für Finnland.] — HLS 4 (1928) S. 144—286.

Anttila, Aarne, Jokunen lisätieto Samuli B e r g h-K a l l i o s t a. [Weitere Angaben über B.-Kallio.] — Kirjallisuudentutkijain seuran vuosikirja I (1929) S. 191—196.

Anthoni, Eric, Två bidrag till belysning av Johan B o n s d o r f f s författarverksamhet. [Zwei Beiträge zur Beleuchtung der Verfasser-tätigkeit von J. B.] — HT 1928 S. 26—33.

Österbladh, Kaarlo, Juhana B r o w a l l i u s. Tiedemies, valtiopäivämies ja piispa. [J. B. Forscher, Abgeordneter und Bischof.] Diss. Turku 1929. 399 S. — AUA B: XI.

Nikander, Gabriel, En gammal levernesbeskrivning över åboprofessor och viborgsbiskopen Petrus B å n g. [Eine alte Lebensbeschreibung von Petrus Bång, Professor in Turku und Bischof in Viipuri.] — Årskrift utg. av Åbo akademi 1926—1928 (1929) S. 309—321.

Estlander, B., Mathias Alexander C' a s t r é n. Hans resor och forskningar. [M. A. C. Seine Reisen und Forschungen.] Helsinki 1929. 187 S. — Dasselbe in finnischer Übersetzung.

Danielson-Kalmari, J. R., Antti C h y d e n i u s. 200-vuotismuisto. [A. C. Zu seinem 200-jähr. Jubiläum.] — HAitta I (1929) S. 93—109.

Harmaja, Leo, Antti C h y d e n i u s kansantaloudellisena kirjailijana. [A. C. als nationalökonomischer Schriftsteller.] — KA 1929 S. 1—19.

Heckscher, Eli F., Anders C h y d e n i u s. Till 200-årsdagen av hans födelse. [A. C. Zur 200. Wiederkehr seines Geburtstages.] — FT 106 (1929) S. 85—99.

Kilpi, O. K., Antti C h y d e n i u s ja hänen 200-vuotismuistonsa. A. C. zu seinem 200-jähr. Jubiläum.] — VA 1929 S. 190—198.

Lakka, Otto, Antti C h y d e n i u s seurakunnan paimenena. [A. C. als Pfarrer seiner Gemeinde.] — VA 1928 S. 72—85.

Schauman, Georg, Anders Chydenius såsom nationalekonomisk skriftställare och tänkare. [A. Chydenius als nationalökonomischer Schriftsteller und Denker.] — Nordisk tidskrift 1929 S. 177—186.

Suviranta, Br., Antti C h y d e n i u s. — SHRad (1929) S. 161—169.

von Bonsdorff, Carl, Minnestal på 150-årsdagen av Augustin E h r e n s v ä r d s död. [Gedenkrede bei der 150-jährigen Gedächtnisfeier des Todes A. Ehrensvärds.] — PSH I (1929) S. 1—9.

Tandefelt, Heikki, Augustin E h r e n s v ä r d s brev till Daniel Thunberg. [Augustin Ehrensvärds Briefe an Daniel Thunberg.] — PSH I (1929) S. 164—176.

Tandefelt, Heikki, E h r e n s v ä r d i t taiteilijoina. [Mitglieder der Familie Ehrensvärd als Künstler.] — PSH I (1929) S. 45—72.

Westermarck, Helena, Adelaïde E h r n r o o t h. Kvinnospår i finländskt kulturliv. [A. E. Frauenspuren im finnländischen Kulturleben.] Lovisa, Söderström & Co., 1928. 366 S.

Wennervirta, L., Eräs 1600-luvun suurmies ja lahjoittaja (Henrik Klaunpoika F l e m i n g). [Ein Magnat und Donator des 17. Jahrhunderts (Henrik Klausson Fleming).] — Juhlajulkaisu A. Renqvistille. Helsinki, Otava, 1928 S. 168—175.

Rapola, Martti, Henrik F l o r i n u s. Elämäkerran ääri viivoja. [H. Florinus. Umriss einer Biographie.] — VSM III (1929) S. 36—76.

Heikinheimo, Ilmari, Eräs [C. A. G o t t l u n d i n] toteutumatta jäänyt elämänunelma. [Ein unverwirklichter Lebenstraum C. A. Gottlunds.] — VA 1929 S. 31—43.

Gottlund, C. A., Otava eli Suomalaisia Huvituksia. III. [Finnische Lesestücke. III. Hrg. und mit Nachwort versehen von Ilmari Heikinheimo.] Tampere, 1929. 279 S. — SKST 183.

Gottlund, K. A., Ruotsin suomalaismetsiä samoilemassa. [Bei der finnischen Bevölkerung Schwedens. Hrg. von Väinö Salminen.] Helsinki 1928. 295 S. — SKST 174.

Roos, John E., Johan G r i p e n b e r g såsom indelningskommisarie i Finland. [J. G. als Kriegskommissar in Finnland.] — HT 1929 S. 155—171.

Ruuth, Martti, Fredrik Gabriel H e d b e r g och Carl Olof Rosenius. — Kyrkohistorisk årsskrift 1927 (1928) S. 97—132.

Järnefelt, Arvid, Vanhempieni romaani. [Der Roman meiner Eltern, Generallt. Alexander J ä r n e f e l t und Elisabeth Clodt von Jürgensburg.] I—II. Porvoo, Söderström, 1928—29. 400 + 386 S.

Elfving, Fredr. [Herausg.], Pehr K a l m s resa till Norra Amerika. Tilläggsband. [Die Reise P. Kalms nach Nordamerika. Suppl.-Band.] Helsinki 1929. XIII + 235 S. — SSLF CCX.

Anttila, Aarne, Yliopiston ensimmäinen suomenkielen lehtori K. N. K e c k m a n. [Der erste Lektor der finnischen Sprache an der Universität Helsinki K. N. Keckman.] — Helsingin Yliopiston alkuajoilta [s. Abt. A 7] S. 276—289.

Aaltio, E. A., Lauri K i v e k k ä ä n lapsuus ja ylioppilasaika. [Die Kindheit und Studentenzeit Lauri Kivekäs.] — Suomalainen Suomi 1929 S. 7—24.

Lehtonen, J. V., Aleksis K i v e n suomenmielisyys. [Die finnische Gesinnung A. Kivis.] — Hämeenmaa I (1928) S. 133—147.

Fagerlund, L. W., Frans Peter von Knorring. Biografisk studie. [Biographische Studie.] Helsinki 1929. 219 S. — Åland IX.

Solstrand, Väinö, Elis Lagerblad. Hans liv och gärning. [E. L. Sein Leben und Wirken.] — HLS 5 (1929) S. 1—66.

Hultin, Arvid, Elis Lagerblads verksamhet i Svenska Litteratursällskapet. [E. L.s Tätigkeit in der Schwedischen Literaturgesellschaft.] — HLS 5 (1929) S. 67—130.

Winter, Helmer, Arvid Liljelundin nuoruus. [Die Jugend Arvid Liljelunds.] — VSM III (1929) S. 77—86.

Vehanen, Kosti, Helge Lindberg. Helsinki, Kirja, 1929.

Stigzelius, Edward, Diedrich Johann Longé. — PSH I (1929) S. 118—130.

Teppo, H., Elias Lönnrot luonnonkuvaajana. [Elias Lönnrot als Naturschilderer.] — Vir 1928 S. 206—212.

Oravala, Auk., Wilhelmi Malmivaara. Elämä ja elämäntyö. [W. M. Leben und Wirken.] Porvoo, Söderström, 1929. 388 S.

Nordenstreng, Sigurd, Gustaf Johan Mechelin. En kulturpersonlighet och ett levnadsöde kring det 19:de seklets mitt. [G. J. M. Eine Kulturpersönlichkeit und ein Lebensschicksal um die Mitte des 19. Jahrhunderts.] — FT 105 (1928) S. 189—203, 318—335.

Tuominen, B., Antti Mikkola, varsinais-suomalainen vakaumuksen ja taistelujen mies. [A. Mikkola, ein Mann der Überzeugung und des Kampfes aus Varsinais-Suomi.] — VSM I (1928) S. 35—42.

Cederberg, Eino, August Maksimilian Myhrberg. Suomalaisen vapaustaistelijan elämäntarina. [A. M. M. Lebensgeschichte eines finnischen Freiheitskämpfers.] Helsinki, Kirja, 1928. 328 S.

Perälä, Väinö, Eskil Petraeus. Turun yliopiston professori ja hiippakunnan piispa. 1593—1657. [E. P. Professor an der Universität und Bischof der Diözese Turku.] Diss. Hels. Turku 1928. VIII + 288 S. — SKHT XXV.

Korhonen, Arvi, Henrik Gabriel Portthanin merkitys nykyajalle. [Die Bedeutung H. G. P.s für unsere Zeit.] — SHRad (1929) S. 181—188.

Schauman, Georg, Hjalmar Procopé. Några bidrag till en väns levnadsteckning. [H. P. Beiträge zum Lebensbild eines Freundes.] — FT 104 (1928) S. 231—259.

Hultin, Arvid, En kärlekskorrespondens för 100 år sedan [mellan J. E. von Qvanten och Fredrika De la Myhle]. [Ein Liebesbriefwechsel vor 100 Jahren.] — FT 105 (1928) S. 290—317.

Kaila, Erkki, Sananen Henrik Renqvistin suomennoksista. [Einiges über die finnischen Übertragungen der Schriften von H. Renqvist.] — Juhlajulkaisu A. Renqvistille. Helsinki, Otava, 1928 S. 176—178.

Simolin, Albin, V. T. Rosenqvist. En levnadsteckning. [V. T. R. Ein Lebensbild.] — HLS IV (1928) S. 1—142.

von Bonsdorff, Carl, Fabian Casimir Roswall. — PSH I (1929) S. 106—117.

Hildén, Henrik, R u n e b e r g som fågelfångare. [Runeberg als Vogelfänger.] — FT 105 (1928) S. 95—103.

Strömborg, J. E., Biografiska anteckningar om Johan Ludvig R u n e b e r g. [Biographische Aufzeichnungen über J. L. Runeberg.] I—III. 1804—1837. Neue Aufl., hrg. von Karin Allardt. 1928. XII + 370 S. — SSLF 202.

Söderhjelm, Werner, Johan Ludvig R u n e b e r g. I—II. 2. verb. Aufl. Helsinki, Schildt, 1929. 397 + 448 S.

Jauhainen, Olivia ja Aino, Maria Stenroth — Marja S a l m e l a. Porvoo, Söderström, 1929. 656 S.

Rosenqvist, V. T., Frans Ludvig S c h a u m a n. II. Helsinki 1928. 360 S. — SSLF CCVI.

Snellman, K., J. V. S n e l l m a n i n ja hänen vaimonsa kirjeenvaihto. [Der Briefwechsel J. V. Snellmans mit seiner Frau.] Helsinki, Otava, 1928. 319 S. — Dasselbe auf schwedisch.

Cederberg, A. R., Vähäinen lisä Yrjö Maunu S p r e n g t p o r t e n i n elämäkertaan. [Beitrag zur Lebensgeschichte von G. M. S.] — SSV XI 1927 (1928) S. 484—486.

*Jörgensen, Arne, Lars S t e n b ä c k*s ansökan om docentur. [L. S.s Bewerbung um eine Dozentur.] — HLS 5 (1929) S. 157—165.

Cederberg, A. R., Jaakko S t e n i u s vanhempi. Kappale 18:nnen vuosisadan sivistyshistoriaa. [J. S. der Ältere. Ein Bruchstück aus der Kulturgeschichte des 18. Jahrhunderts.] Helsinki 1928, 286 S. — SKHT XXIV.

Räikkönen, Erkki, S v i n h u f v u d i n kertomukset Siperiasta. [Svinhufvuds Erzählungen aus Sibirien.] Helsinki, Otava, 1928. 312 S. — Dasselbe auf schwedisch.

Söderhjelm, Werner, Läroår i främmande länder. [Lehrjahre in fremden Ländern.] Helsinki, Schildt, 1928. 190 S. — Dasselbe auf finnisch.

Anthoni, Eric, Jacob T e n g s t r ö m och stiftsstyrelsen i Åbo stift 1808—1832. [J. T. und die Leitung des Stiftes Turku 1808—1832.] II. Helsinki 1928. 497 S. — SKHT XVIII: 2.

Anthoni, Eric, Jacob T e n g s t r ö m som stiftsherde. [J. T. als Stiftsgeistlicher.] — HT 1929 S. 25—40.

Stadius, Uno, Alli T r y g g - H e l e n i u s. En levnadsteckning. [A. T.-H. Eine Biographie.] Vaasa 1929. 158 S.

Suolahti, Gunnar, Nuori Y r j ö K o s k i n e n Hämeenkyrössä. [Der junge Yrjö Koskinen in Hämeenkyrö.] — Kaikuja Hämeestä IX (1929) S. 1—10.

13. T o p o g r a p h i e.

(S. auch Abt. A 1, 2, 5, 6 u. 8.)

Ellilä, E. J., Itä-Hämettä käsittelevää kirjallisuutta. [Literatur über das östliche Häme.] — Hämeenmaa I (1928) S. 227—253.

H e r r g å r d a r i F i n l a n d. [Die Herrenhöfe in Finnland.]

Hrg. von Gabriel Nikander. Hefte 27—32. Helsinki, Söderström, 1928—29.

H ä m e e n m a a. I. [Die Landschaft Häme. Beiträge zur Kenntnis ihrer Geschichte usw.] Hämeenlinna, Karisto, 1928. — Hämeen Heimoliiton julkaisuja 2.

K a i k u j a H ä m e e s t ä. IX. 60:nneksi vuosijuhlakseen julkaisi Hämäläis-Osakunta. [Klänge aus Häme. IX. Zu ihrem 60:sten Jahresfest hrg. von der tavastländischen Landsmannschaft.] Tampere 1929. 272 S.

K o t i s e u t u. Suomen kotiseutututkimuksen äänenkannattaja. Julk. Helmer Salonen. [Die Heimat. Zeitschrift für die Heimatkunde in Finnland. Hrg. von H. Salonen.] I. 1929. 136 S.

K o t i s e u t u k u v a u k s i a L o u n a i s - H ä m e e s t ä. [Heimatschilderungen aus dem südwestlichen Tavastland.] VIII. Forssa, 1929. 65 S.

Laurosela, Jussi, Etelä-Pohjanmaan asutushistoriaa. [Zur Siedlungsgeschichte der Landschaft Süd-Pohjanmaa.] — Talonpoika V (1928) S. 5—16.

Liakka, Niilo, Piirteitä Etelä-Pohjanmaan maataloudellisesta kehityksestä. [Aus der landwirtschaftlichen Entwicklung der Landschaft Süd-Pohjanmaa.] — Talonpoika V (1928) S. 16—42.

L o u n a i s - H ä m e e n k o t i s e u t u - j a m u s e o y h d i s t y k s e n v u o s i k i r j a IV—V. [Jahrbuch des Heimat- und Museumsvereins des südwestlichen Häme IV—V.] Forssa 1928—29. 180 + 194 S.

Saarenheimo, Mikko, Itä-Suomen asutushistoriaa. [Zur Siedlungsgeschichte Ostfinnlands.] — Talonpoika VI (1929) Ss. 10—23.

S u o m e n m a a. Maantieteellis-taloudellinen ja historiallinen tietokirja. Toimitus [hrsg. von] J. E. Rosberg ja K. Hildén. IX: 1. Oulun lääni. Etelä-osa. [Finnland. Geographisch-wirtschaftliches und geschichtliches Handbuch. IX: 1. Das Län Oulu. Südlicher Teil.] Porvoo, Söderström, 1929. 448 + LXXXIV S.

Tanner, V., Om Petsamo-kustlapparnas sägner om forntida underjordiska boningar, s. k. jennam'vuölas'kuatt. [Über die bei den halb-nomadischen Lappen in Petsamo existierenden Überlieferungen über ehemalige unterirdische Wohnungen, die sog. jennam'vuölas'kuatt. Mit deutschem Referat.] — FM XXXV (1928) S. 1—24.

Teräsvuori, Kaarlo, Katsaus Savon asuttamiseen ja Savon maatalouden kehitykseen. [Blick auf die Besiedlung der Landschaft Savo und ihre landwirtschaftliche Entwicklung.] Helsinki 1928. — Suomen maataloustieteellisen seuran julkaisuja XVIII: 1.

Voionmaa, Väinö, Näsijärven seutujen asutushistoriasta. [Zur Siedlungsgeschichte der Gegenden um den See Näsijärvi.] — Tampereen historiallisen seuran julkaisuja I (1929) S. 1—20.

Allardt, Anders, B o r g å sockens historia [II]. [Geschichte des Kirchspiels Borgå. II.] Helsinki, Söderström, 1928. 652 S.

Hultman, Oskar, Häyren, E., Hultman, Emmy, I det gamla Ekenäs. [Im alten Ekenäs.] Helsinki, Söderström, 1929. 410 S.

Hultman, Emmy, Branden i [Die Feuersbrunst in] Ekenäs 1821. — FT 106 (1929) S. 265—282.

Wessman, V. E. V., Handels- och industriföreningen i Ekenäs. [Handels- und Industrieverein von Ekenäs.] 1868—1928. Ekenäs 1929. 132 S.

Jaakkola, Jalmari, Eurajoen kirkollisista oloista ison vihan aikana. [Von den kirchlichen Verhältnissen des Kirchspiels Eurajoki während des Grossen Unfriedens.] — Satakunta VIII (1929) S. 32—44.

Hirsjärvi, Tarmo, Forssan kauppalan synty- ja alkuvaiheet 1923—1927. [Entstehung und erste Zeiten des Marktfleckens Forssa 1923—1927.] Forssa 1928. 354 S.

Palmroth, W., Kertomus Hauhon seurakunnan vaiheista. [Geschichte des Kirchspiels Hauho.] Hämeenlinna, Karisto, 1929. 194 S.

Palmroth, W., Riita saarnastuolin paikasta Hauholla v. 1795—1797. [Der Streit in Hauho 1795—1797 um den Platz der Kanzel.] — Hämeenmaa I (1928) S. 173—180.

Osmonsalo, Erkki K., Vanhaa Heinola ja entisiä heinolaisia. [Zur Geschichte der Stadt Heinola.] Hämeenlinna, Karisto, 1929. 160 S.

Melander, K. R., Hollolan kirkko puolittain tuomiokirkko. [Die Kirche von Hollola halb Domkirche.] — HA 1929 S. 296—297.

Tuompo, Aarre, Kuvaus herraskartanoista Huittisissa 1700-luvulla. [Über Herrenhöfe in dem Kirchspiel Huittinen im 18. Jahrhundert.] — Satakunta VIII (1929) S. 164—248.

Hirsjärvi, Tarmo, Humppilan kunnan historia. [Geschichte der Gemeinde Humppila.] Forssa 1929. 536 S.

Lindeqvist, K. O., Hämeenlinnan käsityöläiset ja Hämeenlinnan käsityöläis- ja tehtailijayhdistys. [Die Handwerker von Hämeenlinna und der Handwerker- und Fabrikbesitzerverein von Hämeenlinna.] Hämeenlinna, Karisto, 1928. 222 S.

Rancken, A. W., Storkyro gamla kyrka. [Die alte Kirche von Isokyrö. Mit deutschem Referat.] — FM XXXV (1928) S. 45—64.

Keuruun kirja, toim. Hannes Jukonen. [Das Buch vom Kirchspiel Keuruu, hrg. von H. Jukonen.] Keuruu 1928. 321 S.

Gardberg, John, Några vidskepelsemål från Kimito bygden under 1600-talet. [Einige gerichtliche Sachen wegen Aberglaubens in Kimito im 17. Jh.] — Budkavlen 1929: II, S. 133—141.

Kuusanmäki, Lauri, Vanha Korpilahti. [Das alte Korpilahti.] 90 S. — Häme kuvina I. Hämeen heimoliiton julkaisuja III.

Åkerblom, K. V., Korsholms sockens historia. I: 2. 1500-talet. [Die Geschichte des Kirchspiels Korsholm. I: 2. Das 16. Jahrhundert.] Vaasa 1928. S. 41—183.

Rinne, Eino, Kosken ja Lammin yhteiskuntaelämää viime vuosisadalla. [Soziales Leben in den Kirchspielen Koski und Lammi im 19. Jh.] — Kaikuja Hämeestä IX (1929) S. 111—122.

Seppälä, Santeri, Nälänhätää kärsivän väestön huoltoa L a i h i a l l a 1850- ja 1860-luvuilla sattuneina katovuosina. [Über die Tätigkeit gegen die Hungersnot in Laihia während der Missjahre des 19. Jahrhunderts.] — VA 1928 S. 300—311.

Vallinmäki, Aaro, Hiilipiirtoja L e h t i m ä e n seurakunnasta. [Aus der Geschichte der Gemeinde Lehtimäki.] Lahti 1929. 86 S.

Juvelius, Einar W., L i e d o n vanhin maakirja. [Das älteste Grundbuch von Lieto.] — VSM II (1928) S. 79—88.

Ikola, Niilo, L o i m a a n nimestä. [Zum Namen von Loimaa.] — Satakunta VIII (1929) S. 60—67.

K u u d e n v u o s i s a d a n v a r r e l t a. 1329—1929. 600-vuotisjuhlaansa julkaissut M i k k e l i n maaseurakunta. [Aus sechs Jahrhunderten. 1329—1929. Zur Feier ihres 600-jährigen Bestehens hrg. von der Landgemeinde Mikkeli.] Toim. Ilmari Salonen. Mikkeli 1929. 137 S.

Kivialho, K., M u u r l a n Alasjärven kuivattaminen. [Die Entwässerung des Sees Alasjärvi in Muurla.] — VSM I (1928) S. 102—109.

Suominen, Eino, M y n ä m ä e n »Heligvärf». — VSM II (1928) S. 124—125.

Blom, Kaisu, N a k k i l a n pitäjän kylien ja asumusten nimet. [Die Namen der Dörfer und Wohnstätten im Kirchspiel Nakkila.] — Satakunta VIII (1929) S. 68—163.

Backman, Wold., Tvenne N y k a r l e b y-studier. [Zwei Studien über Nykarleby.] — Arkiv för svenska Österbotten II: 1 (1929) S. 22—101.

Åkerblom, K. V., Borgmästare och rådmän i N y k a r l e b y 1620—1680—1750. [Bürgermeister und Ratsherren in Nykarleby 1620—1680—1750.] — SSV XI 1927 (1928) S. 446—476; XII 1928 (1929) S. 287—307.

Nordlund, K. I., Blad ur N ä r p e s historia. [Blätter aus der Geschichte der Gemeinde Närpes.] I. Vaasa 1928. 375 S.

Vilksa, M., P a r i k k a l a n historia. II. [Geschichte des Kirchspiels Parikkala. II.] Käkisalmi 1929. 320 S.

Joutsela, J. N., P e t ä j ä v e d e n seurakunta. [Die Gemeinde Petäjävesi 1728—1928.] 1728—1928. Jyväskylä 1928.

Lindroos, V., P o r v o o n käsityö- ja tehdasteollisuusyhdistys 1868—1928. [Der Handwerks- und Fabrikindustrieverein von Porvoo 1868—1928.] Porvoo 1928. 122 S. — Dasselbe auf schwedisch.

Virta, Erkki, Palanen P r u n k k a l a n kappelin itsehallinnon historiaa. [Ein Bruchstück aus der Geschichte der Selbstverwaltung der Filialgemeinde Prunkkala.] — VSM II (1928) S. 110—123.

Lehtisalo, T., Vanhoista kirkonpaikoista P ö y t y ä l l ä paikannimien ja tarujen valossa. [Über ehemalige Kirchenstätten in Pöytyä in der Beleuchtung von Ortsnamen und Sagen.] — VSM II (1928) S. 67—71.

Lähteenoja, Aina, R a u m a n kaupungin sinetti ja vaakuna. [Siegel und Wappen der Stadt Rauma.] — Satakunta VIII (1929) S. 18—31.

Rinne, Eino, S ä ä k s m ä e n pitäjän viljelyshistoria. [Die Anbaugeschichte des Kirchspiels Sääksmäki.] Porvoo 1929. 129 S. — SE III.

Tampere. Tutkimuksia ja kuvauksia [Tampereen oloista ja asukkaista]. Tampereen historiallisen seuran julkaisuja. [Forschungen und Schilderungen von Verhältnissen und Bewohnern der Stadt Tampere, hrg. von der Hist. Gesellschaft in Tampere.] I. Tampere 1929. 321 S.

Boström, H. J., Alatornion ja T o r n i o n kaupungin paimenmuisto Ruotsin vallan aikana. [Die Geistlichen in der Gemeinde Alatornio und in der Stadt Tornio zur schwedischen Zeit.] — SSV XII 1928 (1929) S. 22—102.

Dahlström, Svante, Åbo brand 1827. Studier i Åbo stads byggnadshistoria intill 1843. I. [Der Brand von T u r k u i. J. 1827. Studien zur Baugeschichte der Stadt Turku bis 1843. I.] Diss. Turku 1929. XXXI + 405 S. — Bidrag till Åbo stads historia II: XIV.

Die Stadt der sieben Jahrhunderte. Führer durch T u r k u - Å b o. Herausgegeben durch das Jubiläumskomitee der 700-Jahrfeier. Turku 1929. 56 S. — Dasselbe auf finnisch (Turun kirja) und auf schwedisch (Boken om Åbo).

Harva, Uno, T u r k u kansamme vanhoissa runoissa. [Turku in alten Gedichten unseres Volkes.] — VSM I (1928) S. 43—49.

Rinne, T., T u r u n kisälliveljeskunnat vv. 1648—1868. [Die Gesellenbruderschaften in Turku 1648—1868.] — VSM III (1929) S. 113—126.

Kaukovalta, Kyösti, U u d e n k a u p u n g i n historia. II. [Geschichte der Stadt Uusikaupunki. II.] 1721—1809. Uusikaupunki 1929. 283 + X S.

Kaukovalta, K. V., Vähän U u d e n k a u p u n g i n porvarien suhtautumisesta suomenkieleen vv. 1617—1875. [Einiges über das Verhalten der Bürger von Uusikaupunki gegen die finnische Sprache in den Jahren 1617—1875.] — VSM II (1928) S. 72—78.

Hedman, Karl, Hantverkare i V a s a 1611—1869. [Handwerker in Vasa 1611—1869.] — SSV XI 1927 (1928) S. 189—322.

Korpela, T. J., V a a s a l a i s e t ammattikunnat. [Die Innungen von Vaasa.] 1690—1869. Vaasan tehdas- ja käsityöyhdistys [Der Industrie- und Handwerkerverein von Vaasa.] 1869—1929. Vaasa 1929. 196 S.

Soikkeli, Kaarle, V i h t i. Kuvauksia Vihdin kunnan luonnosta, historiasta ja kansan elämästä. I. [Das Kirchspiel Vihti.] Helsinki, Puromies, 1929. 498 S.

Krogerus-Ritoniemi, W. J. G., V i r o l a h d e n seurakunnan historia. [Geschichte der Gemeinde Virolahti.] Hamina 1929. 103 S.

Wegelius, Henrik, Beskrifning öfver V ö r å socken 1825. [Beschreibung des Kirchspiels Vörå.] [Hrg. von K. Rob. V. Wikman.] — Budkavlen 1929, S. 47—60, 83—91, 121—123.

Åkerblom, Bror K., V ö r å församling [Die Gemeinde Vörå] 1500—1800. [Mit deutschem Referat.] — HArk XXXVII: 2 (1929). 137 S.

B. Allgemeine (nichtfinnische) Geschichte.

1. Archäologie.

Eurasia Septentrionalis Antiqua. Bulletin et mémoires consacrés à l'archéologie et l'ethnographie de l'Europe orientale et de l'Asie du nord. Rédigé au nom de la Société Finlandaise d'Archéologie par U. T. Sirelius et A. M. Tallgren. III—IV. Helsinki 1928, 1929. 201 + 340 S.

Von finnischen Verfassern:

Tallgren, A. M., Les provinces culturelles de l'âge récent de fer dans la Russie du nord. III S. 3—24.

Tallgren, A. M., Permian Studies. I—III. III S. 63—92.

Tallgren, A. M., Die russischen und asiatischen archäologischen Sammlungen im Nationalmuseum Finnlands. III S. 141—163.

Tallgren, A. M., Etudes sur le Caucase du nord. IV S. 9—21.

Salonen, Helmer, Gräberfunde aus dem Ladogagebiete. IV S. 229—249.

Cleve, Nils, Jüngerzeitliche Funde von der Insel Berezan. IV S. 250—262.

Hammarström, M., Ein Motiv der Hockerbestattung. Archiv für Religionswissenschaft 26 (1928) S. 146—150.

Itkonen, T. J., Fennoskandia-skienes oprinnelse. [Ursprung der fennoskandischen Skier.] — Festschrift til Rektor J. Qvigstad. Tromsø Museums Skrifter II (1928) S. 77—87.

Tallgren, A. M., Nya leridoler från Ukraina och deras kulturställning. [Neue Tonidole aus der Ukraine und ihre kulturelle Stellung. Mit deutschem Referat.] — FM 1928 S. 28—44.

Tallgren, A. M., Perman »jumalaisten» sukupuu. [Zur Genealogie der permischen Bronzeidole. Mit deutschem Referat.] — SM 1928 S. 1—10.

Tallgren, A. M., Synpunkter på nordöstra Europas järnålderskolonisation. [Gesichtspunkte über die Kolonisation des nordöstlichen Europas in der Eisenzeit.] — Bergens Museums Årbok, Hist.-antikv. Rekke 1928 S. 65—71.

Tallgren, A. M., Miniaturbogenfutteral aus Ostrussland. — Mémoires de la Société Finno-ougrienne 58 (1928) S. 220—228.

Tallgren, A. M., Zur osteuropäischen Archäologie. — Finnisch-ugrische Forschungen 20 (1929) S. 1—46.

2. Alte Geschichte. Mittelalter.

Donner, Gustaf Adolf, Kardinal Wilhelm von Sabina. Bischof von Modena 1222—1234. Päpstlicher Legat in den nordischen Ländern († 1251). Diss. Helsinki 1929. XXV + 449 S. — Societas Scientiarum Fennica. Commentationes humanarum litterarum II: 5.

Donner, G. A., Das Kaisermanifest an die ostbaltischen Völker vom März 1224. — Mitteilungen des Westpreussischen Geschichtsvereins 1928: I S. 1—10.

Donner, G. A., Castrum Bragantinum. — Archivio Storico Italiano IX: 1 (1929).

Hammarström, M., Om runskriftens härkomst. [Über die Herkunft der Runenschrift.] — Studier i Nordisk Filologi XX: 1 (1929) S. 1—65.

Hemmer, Ragnar, Studier rörande straffutmätningen i medeltida svensk rätt. [Studien über die Zwangsvollstreckung im mittelalterlichen schwedischen Recht.] Diss. Helsinki 1928. VI + 380 S.

Korhonen, Arvi, Kansainvaellukset. [Über die Völkerwanderungen.] — SHRad (1929) S. 18—24.

Malin, Aarno, Un fragment de légendaire de Langres, du XIIe siècle, dans la Bibliothèque de l'Université de Helsinki. — Neuphilologische Mitteilungen 1928 S. 101—107.

Puukko, A. F., Miten on tieteilin esitys Israelin uskonnosta laadittava? [Wie ist eine wissenschaftliche Darstellung über die Religion Israels auszuarbeiten?] — TA 1929 S. 213—223.

Puukko, A. F., Oliko Paavali juutalainen vai kreikkalainen. [War Paulus Jude oder Grieche.] — TA 1928.

Tallqvist, Knut, Assyrien och Babylonien. 87 S. — Orientens forntidskulturer II. Stockholm 1929.

von Törne, P. O., Är det riktigt att tala om perioder i historien? [Ist es richtig von Perioden der Geschichte zu sprechen?] — HT 1928 S. 118—133.

3. N e u e Z e i t.

Brotherus, K. R., Muutamia piirteitä n. s. vapausaatteiden historiasta. [Einige Züge aus der Geschichte der sog. Freiheitsideen.] — HA 1929 S. 257—275.

Cederberg, A. R., Eesti biograafiline leksikon. [Estnisches biographisches Lexikon.] III—IV. Dorpat 1928—1929.

Cederberg, A. R., Ludwig von Pastor. Muutamia piirteitä äsken manalle menneen historiantutkijan kirjallisesta toiminnasta. [Ludwig von Pastor. Züge seiner literarischen Tätigkeit.] — HA 1928 S. 314—326.

Donner, Harry, Greve Otto Magnus Stackelbergs diplomatiska verksamhet i Stockholm 1792—maj 1793. [Die diplomatische Tätigkeit des Grafen O. M. Stackelberg in Stockholm 1792—1723.] — HLS (1928) S. 313—362.

Hartman, K. J., Om förhållandet mellan Karl XII och Görtz på utrikespolitikens område efter konungens hemkomst från Turkiet till hans död (1716—1718). [Über das Verhältnis zwischen Karl XII. und Görtz auf dem Gebiete der auswärtigen Politik nach der Heimkehr des Königs aus der Türkei bis zu seinem Tode (1716—1718).] — HT 1929 S. 1—24, 57—76.

Hirn, Yrjö, Ön i världshavet. [Die Insel im Weltmeer.] Helsinki, Schildt, 1928. 511 S. — Dasselbe auf finnisch: Valtamerensaari. Helsinki, Otava, 1928. 476 S.

Jørgensen, Arne, Fältmarskalken *Helmfelt*s familjeanteckningar. [Die Familienaufzeichnungen des Feldmarschalls *Helmfelt*.] — Personhistorisk tidskrift 1927 (1928) S. 164—166.

Korhonen, Arvi, Kolmikymmenvuotinen sota. [Der dreissigjährige Krieg.] — SHRad (1929) S. 100—107.

Korhonen, Arvi, Kustaa III. [Gustav III. König von Schweden.] — SHRad (1929) S. 146—152.

Lindblom, Joh., Svenska Sinaifarare. [Schwedische Sinaifahrer.] — TA 1929 S. 377—389.

Melander, K. R., Soopelin aikaisemmasta leviämisestä Euroopassa ja entisaikain soopelinnahkain kaupasta. [Über die ehemalige Verbreitung des Zobels und den Handel mit Zobelfellen in Europa. Mit deutschem Referat.] 50 S. — HArk XXXVI: 2. 1928.

Nyberg, Bertel, Lapsi kautta vuosisatojen. [Das Kind durch die Jahrhunderte.] Helsinki, Otava, 1929. 308 S.

Ruuth, Martti, Uskonpuhdistuksen synty ja alkukehitys. [Anfang und erste Entwicklung der Reformation.] — SHRad (1929) S. 66—79.

Ruuth, Martti, Vuosi 1529 reformatioliikkeen historiassa. [Das Jahr 1529 in der Geschichte der Reformationsbewegung.] — TA 1929 S. 357—377.

Somersalo, Arne, Taisteluvuosien varrelta. [Aus den Jahren des Weltkrieges.] Helsinki, Otava, 1928. 408 S.

Suomela, Kl. U., Urheilun ja voimistelun historia. III. Skandinavia ja englanninkieliset maat. [Geschichte des Sportes und der Gymnastik. III. Skandinavien und die angelsächsischen Länder.] Porvoo, Söderström, 1929. 400 S.

Söderhjelm, Alma, Den stora revolutionen. II. Republikens tid. [Die grosse Revolution. II. Die Zeit der Republik.] Helsinki, Söderström, 1929. 317 S.

Talvela, Paavo, Liittolaisvaltojen Muurmannin retki. [Die Muurmanexpedition der Entente.] — Suomen Sotilasaikakauslehti 1929, S. 41—47, 150—159, 191—205, 241—248.

Teljo, Jussi, Katolis-sosiaalinen liike Ranskassa. [Die katholisch-soziale Bewegung in Frankreich.] — HA 1929 S. 4—26.

Teljo, Jussi, Saksalais-venäläinen jälleenvakuutusopimus. [Der deutsch-russische Rückversicherungsvertrag.] — HA 1928 S. 12—38.

Tikkanen, J. J., Albrecht Dürer. — FT 104 (1928) S. 174—188.

Tikkanen, J. J., Den heliga Franciscus och hans betydelse för konsten. [Der heilige Franziskus und seine Bedeutung für die Kunst.] — FT 104 (1928) S. 380—397.

de Törne, P. O., Don Juan d'Autriche et les projets de conquête de

l'Angleterre. Etude historique sur dix années du seizième siècle. 1568—1578. II. Helsinki 1928. 239 S.

Voionmaa, Väinö, Maailmanhistorian uusin vaihe. [Die neueste Epoche der Weltgeschichte.] Helsinki, Kansanvalta. 1928. 416 S.

II. Philologie und Sprachwissenschaft.

1. Allgemeine Sprachwissenschaft.

Airila, Martti, Yksipersonaisina käytetyt verbit. [Die unpersönlich gebrauchten Verben.]—Mémoires de la Société Finno-ougrienne 58 (1928) S. 1—11.

Ahlman, Erik, Kieli ja puhe. [Sprache und Sprechen.] — Vir 1928 S. 156—162.

Ahlman, Erik, Martyn oppi sisäisestä kielimuodosta. [Die Lehre Martys von der inneren Sprachform.] — Vir 1929 S. 200—211.

Ahlman, Erik, Spesioksen ilmaiseamisesta suomessa. — [Über den Ausdruck der sog. Spezies im Finnischen.] — Vir 1928 S. 134—136.

Hammarström, M., Ärftlighet och uttalsförändring. [Erblichkeit und Veränderung der Aussprache.] — NA 1928 S. 49—52 und 59—61.

Penttilä, Aarni, Käsitteistä sana ja sane (vaihe). [Über die Begriffe Wort und Glosse.] — Vir 1929 S. 39—47.

Penttilä, Aarni, Sana-sanon monimielisyydestä. [Über die Vieldeutigkeit des Wortes Wort.] — Vir 1929 S. 238—248.

Penttilä, Aarni, Selittämisestä kielitieteessä. [Über das Erklären in der Sprachwissenschaft.] — Vir 1928 S. 277—285.

Setälä, E. N., Sanat ja vaiheet (saneet). [Wörter und Glossen.] — Vir 1929 S. 142—156.

2. Klassische Philologie.

Aischylos, Agamemnon. Ins Schwedische übersetzt von *Emil Zilliacus*. Helsinki und Stockholm 1929. 146 S.

Biese, Y. M., Der spätlateinische Akkusativus absolutus und Verwandtes. Helsinki 1928. 184 S. — AASF B XXII N:o 2. — Dieselbe Arbeit als Dissertation der Universität Helsinki.

Flinck-Linkomies, Edwin, De ablativo absoluto quaestiones. Helsinki 1929. 272 S. — AASF B XX N:o 1.

Hammarström, M., L'alphabet grec. — Revue des Études Anciennes 1929 S. 204.

Hammarström, M., Etruskische Inschriften aus Chiusi. — Studi Etruschi 3 (1929) S. 333—336.

Hammarström, M., Die etruskischen Lokalalphabete. — Atti del Primo Congresso Internazionale Etrusco. Firenze 1929. S. 253—257.

Hammarström, M., Etruskiskt i vårt språk. [Etruskisches im Schwedischen.] — NA 1929 S. 50—53.

Hammarström, M., Die komplementären Zeichen des griechischen Alphabets. — Studia Orientalia 2 S. 186—201. Helsinki 1928.

Hammarström, M., Maecenas atavis edite regibus. Eranos (Acta philologica Suecana) 27 (1929) S. 114—116.

Hammarström, M., Maecenas atavis edite regibus [iterum]. Eranos (Acta philologica Suecana) 27 (1929) S. 153—165.

Hammarström, M., Die Zeilenfolge der vorgriechischen Inschriften von Lemnos. — Mitteilungen des deutschen archäologischen Instituts (Athenische Abteilung) 58 (1928) S. 160—168.

Hammarström, M., Ζηϋς. — Philologische Wochenschrift 49 (1929) S. 1312.

Ksenofon, Kyyrokseen sotaretki, kreikankielestä suomentanut K. Jaakkola. [Xenophons Anabasis ins Finnische übersetzt.] Pori, Satakunnan Kirjateollisuus Oy., 1929. 269 S.

Linkomies, Edwin, Latina. [Der Unterricht in der lateinischen Sprache an der Universität Helsinki 1828—1848.] — Helsingin Yliopiston alkujoukosta [S. Abt. I A 7] S. 186—204. — Derselbe Aufsatz auf Schwedisch.

Linkomies, Edwin, Uusia papyruslöytöjä Egyptissä. [Neue Papyrusfunde in Ägypten.] — VA 1928 S. 427—8.

Nordström, Väinö, Drakdödaren i den antike myten. [Der Drachentöter in der antiken Mythe.] Mit deutschem Referat. Helsinki 1928. 23 S.

Nordström, Väinö, Guldspöet och själsväsendet. [Der goldene Zweig und das Seelenwesen.] Mit deutschem Referat. Helsinki 1928. 30 S.

Nordström, Väinö, Om det gyllene molnet i den forngrekiska myten. [Über die goldene Wolke in der altgriechischen Mythe.] Mit deutschem Referat. Helsinki 1929. 32 S.

Nordström, Väinö, Slagrutan och trollstaven. Mytologisk undersökning. [Die Wünschelrute und der Zauberstab. Eine mythologische Untersuchung.] Mit deutschem Referat. Helsinki 1929. 27 S.

Pakarinen, Weikko, Kreikan kielioppi. [Griechische Schulgrammatik.] Helsinki, Selbstverlag, 1928. VIII + 132 + V S.

Platon Kriton, kreikankielestä suomentanut K. Jaakkola. [Platons Kriton ins Finnische übersetzt.] Pori, Satakunnan Kirjateollisuus Oy., 1929. 29 S.

Rein, Edv., Kreikan kieli. [Der Unterricht in der griechischen Sprache an der Universität Helsinki 1828—1846.] — Helsingin Yliopiston alkujoukosta [S. Abt. I A 7] S. 205—219. — Derselbe Aufsatz auf schwedisch.

Salonius, A. H., Kirjallisuutta sisältävien papyrusten merkitys. [Die Bedeutung der literarischen Papyri.] — VA 1928 S. 131—40.

Salonius, A. H., Muinaiskreikka maailmankielenä. [Das Altgriechische als Weltsprache.] — VA 1929 S. 273—82.

Seneca, Lucius Annaeus, Kaitselmuksesta, latinasta suomentanut K. P. Kalliovaara. [Senecas De providentia ins Finnische übersetzt.] Hämeenlinna, Karisto, 1928. 67 S.

Streng, Adolf V., Latinan kielioppi kouluja varten. Neljäs korjattu painos. [Lateinische Schulgrammatik. Vierte verbesserte Auflage.] Helsinki, Kirja, 1928. XI + 302 S.

Tudeer, L. O. Th., Aristophanes' »Fåglarna». [»Die Vögel» des Aristophanes.] — FF 106 (1929) S. 207—215.

Tudeer, L. O. Th., Kreikkalaisten esiintymien heettiläiskirjoituksissa. [Das Vorkommen der Griechen in den hethitischen Texten.] — VA 1928 S. 340—4.

Zilliacus, Emil, Arkeologisk rundvandring i Rom. [Eine archäologische Rundwanderung in Rom.] — NA 1928 S. 156—159.

Zilliacus, Emil, Grekisk lyrik. Andra upplagan. [Griechische Lyrik. Zweite Auflage.] Stockholm und Helsinki 1928. 281 S.

3. Orientalische Philologie.

(S. auch Abt. I B 2)

Puukko, A. F., Paulus und das Judentum. — Studia Orientalia II, Helsinki 1928, S. 1—87.

Saarisalo, Aapeli, Amerikan osuus Palestinan sodanjälkeisen arkeologian kehitykseen. [Der Anteil Amerikas an der Entwicklung der palästinischen Archäologie nach dem Weltkrieg.] — TA 1929.

Saarisalo, A., Den hebreiska språkrenässansen. [Die hebräische Sprachrenaissance.] — FT 107 (1929) S. 142—150.

Saarisalo, Aapeli, Topographical Researches in Galilee. — Journal of the Palestine Oriental Society 1929, Jerusalem. 14 S.

Tallgren, O. J., Zu den Prachtinschriften der Alhambra. Ephemerides Orientales N:o 40 (1929) S. 1—9.

Tallgren, O. J., Survivance araboromane du Catalogue d'étoiles de Ptolémée. Etudes philologiques sur les différents manuscrits. — Studia Orientalia II, Helsinki 1928, S. 202—283.

Tallgren, O. J., Una inscripción de la Alhambra. Ensayo crítico. Boletín de la R. Academia de la Historia. Madrid 1929. 16 S.

Tallqvist, Knut, Himmelsgegenden und Winde. Eine semasiologische Studie. — Studia Orientalia II, Helsinki 1928, S. 105—185.

4. Slavische Philologie.

Mikkola, J. J., Południowa granica słowian u Jordanesa. Mit franz. Referat: La limite méridionale de l'habitat slave chez Jornandès. — Symbolae in honorem J. Rozwadowski, II, Krakau 1928, S. 111—114.

Mikkola, J. J., Remarques sur le pronom réfléchi. — Slavia VII (1928—1929) S. 747—749.

Mikkola, J. J., Samo und sein Reich. — Archiv für slavische Philologie 42 (1928) S. 77—97.

Mikkola, J. J., Der Name Wolga. — Finnisch-ugrische Forschungen Bd. 20 (1929) S. 125—128.

Nieminen, Eino, Der Genetiv-Akkusativ im mittelalterlichen Polnisch im Lichte der Sprache der Land- und Gródbücher. Helsinki 1928. 68 S. — AASF B XXII N:o 4.

Nieminen, Eino, Polska koncówka -o c h w loc. pl. rzeczowników. Mit franz. Referat: La terminaison -o c h du locatif pl. des substantifs en polonais. — Symbolae in honorem J. Rozwadowski, II, Krakau 1928, S. 381—388.

5. V e r s c h i e d e n e s.

Ramstedt, G. J., Remarks on the Korean language. — Mémoires de la Société Finno-ougrienne 58 (1928) S. 441—453.

Schmidt, Gustav, Über verbale stammbildung in der sog. tschetschenischen gruppe der kaukasischen sprachen. — Mémoires de la Société Finno-ougrienne 58 (1928) S. 389—416.

III. Philosophie.

1. G e s c h i c h t e d e r P h i l o s o p h i e.

Koskenniemi, V. A., Montaigne. — Great Essays of All Nations. London, Georg O. Harrap, 1929.

Salomaa, J. E., Idealismi ja realismi nykyaikaisessa englantilaisessa filosofiassa. [Idealismus und Realismus in der englischen Philosophie der Gegenwart.] Helsinki, Söderström Oy., 1928. 311 S. — Sivistys ja Tiede N:o 65.

Salomaa, J. E., Dasselbe Werk auf Deutsch. Helsinki 1929. 311 S. — AASF B XIX N:o 3.

Salomaa, J. E., Filosofia [Philosophie]. — Helsingin yliopiston alkuajoilta [S. Abt. I A 7] S. 111—148.

Salomaa, J. E., Eräs italialainen filosoofi [Ein italienischer Philosoph: Giovanni Gentile.] — VA 1928 S. 181—191.

Salomaa, J. E., Katsaus uusimpaan ranskalaiseen filosoofiseen kirjallisuuteen. [Ein Rückblick auf die neueste philosophische Literatur in Frankreich.] — VA 1928 S. 373—384.

Sandelin, Kalle, Kosketuskohtia Kierkegaardin ja Nietzschen välillä [Berührungspunkte zwischen Kierkegaard und Nietzsche]. — VA 1929 S. 447—455.

Sandelin, Kalle, Fr. Nietzsche såsom föremål för en polemik mellan Georg Brandes och Harald Höffding. [Fr. Nietzsche als Gegenstand einer Polemik zwischen Georg Brandes und Harald Höffding.] — FT 1928 S. 143—152.

2. Allgemeine systematische Untersuchungen.

Kaila, Eino, Beiträge zu einer synthetischen Philosophie. Turku 1928. 209 S. — AUA B IV N:o 3.

Kaila, Eino, Nykyinen maailmankäsitys. [Die Weltauffassung der Gegenwart.] Helsinki, Otava, 1929. 298 S.

Salomaa, J.E., Filosofisia tutkielmia. [Philosophische Abhandlungen.] Porvoo, Söderström, 1929. 224 S. — Sivistys ja Tiede N:o 66.

3. Logik und Erkenntnistheorie.

Ahlman, Erik, Arvoarvostelmista. [Über die Werturteile.] — A 1929 S. 58—139.

Kaila, Eino, Probleme der Deduktion. Turku 1928. 86 S. — AUA B IV N:o 2.

Salomaa, J. E., The Category of Relation. Helsinki 1929. 189 S. — AASF B XIX N:o 2.

Salomaa, J. E., Das Problem der Wahrheit. Helsinki 1929. 177 S. — AASF B XXIII N:o 1.

4. Ethik.

Ahlman, Erik, Totuudellisuuden probleemi. [Das Problem der Wahrscheinlichkeit.] Porvoo, Söderström, 1929. 173 S.

5. Kulturphilosophie.

Ahlman, Erik, Muuan länsimaisen kulttuurin probleemi. [Ein Problem der abendländischen Kultur.] — KJK 1928 S. 86—91.

Lehmusto, Heikki, Kansakunta ja kansallisvaltio. J. V. Snellmanin mielipiteiden tarkastelua. [Nation und Nationalstaat. Eine Betrachtung der Auffassungen J. V. Snellmans.] — A 1929 S. 5—14.

Öhqvist, Johannes, En ny kulturfilosofi. Egon Friedell: Kulturgeschichte der Neuzeit. [Eine neue Kulturphilosophie.] — FT 1928 S. 251—9, 415—23.

6. Naturphilosophie.

Ekman, G., Syysuhteen käsitteestä ja sen sovelluttamisesta biologiaan. [Über den Begriff der Kausalität und seine Anwendung auf die Biologie.] — VA 1928 S. 161—171.

Mellin, Hj., Das Zeit-Raum-Problem und das Gravitationsgesetz. Helsinki 1928. 21 S. — AASF A XXVIII N:o 7.

Mellin, Hj., Schwere, Trägheit und Ätherspannung. Helsinki 1928. 64 S. — AASF A XXVIII N:o 15.

Mellin, Hj., Der Äther und die Ätherspannung. Helsinki 1929. 45 S. — AASF A XXX N:o 3.

Mellin, Hj., Der Äther und die Ätherspannung. Helsinki 1929. 10 S. — AASF A XXX N:o 8.

Mellin, Hj., Das Weltgebäude im Lichte der Ätherspannung. Helsinki 1929. 36 S. — AASF A XXX N:o 17.

Simons, Lennart, Den fysikaliska världsbilden. [Das physikalische Weltbild.] — TPP S. 207—226.

7. P s y c h o l o g i e.

Ahlman, Erik, Till komikens psykogenes. [Zur Psychogenese der Komik.] — TPP 1929 S. 70—9.

Gästrin, Jan, Finska forskarprofiler I—II. [Finnische Forscherprofile.] — TPP 1929 S. 80—97, 183—202.

Kaila, Eino, Om Behaviorism. [Über Behaviorismus.] — TPP 1929 S. 45—69.

Lagerborg, Rolf, Vad vi kunna veta om själen. [Was wir von der Seele wissen können.] Helsinki, Söderström, 1928. 217 S.

Lagerborg, Rolf, Parafysikens sällsamheter. [Die Eigentümlichkeiten der Paraphysik.] — FT 1928 S. 83—95.

Oksala, Ohto, Behaviorismi. [Behaviorismus.] — KJK 1928 S. 46—56.

Oksala, Ohto, Psykofyysillisen hahmoprobleeman kehitys. [Die Entwicklung des psychophysischen Gestaltproblems.] — A 1929 S. 15—57.

Renvall, P., Zur Theorie des stereokinetischen Phänomens. Eine experimentell-psychologische Untersuchung. Turku 1929. 75 S. — AUA BX.

Ruin, Hans, Själens försvarsproblem. [Das Verteidigungsproblem der Seele.] Helsinki, Söderström, 1929. 265 S.

8. S o z i o l o g i e.

Holmberg-Harva, Uno, Para, vertaileva tutkimus. [Para, eine vergleichende Untersuchung.] Turku 1928. 175 S. — AUA B VII.

Karsten, Rafael, Naturfolkens samhällsliv. [Das Gesellschaftsleben der Naturvölker.] Helsinki, Söderström, 1928. 166 S.

Karsten, Rafael, Inledning till religionsvetenskapen. [Einführung in die Religionswissenschaft.] Helsinki, Söderström, 1928. 336 S.

Landtman, Gunnar, Vertaileva etnologinen tutkimus. [Die vergleichende ethnologische Forschung.] — VA 1929 S. 113—121.

9. Ä s t h e t i k.

Ahlman, Erik, Taiteen totuus. [Die Wahrheit der Kunst.] — VA 1928 S. 387—395.

Hirn, Yrjö, I giuochi dei bimbi. Traduzione dall' originale svedese a cura di Paola Faggioli. Con prefazione di P. E. Pavolini. Venezia 1929. 268 S.

Laurila, K. S., Der ästhetische Eindruck in seinem Verhältnis zu

Lust und Unlust. — Zeitschr. f. Ästhetik u. allgem. Kunstwissenschaft 1928. 30 S.

Laurila, K. S., Les premiers devanciers français de la théorie du milieu. Helsinki 1928. 50 S. — AASF B XXII N:o 3.

Laurila, K. S., Gegenstand und Aufgabe der Ästhetik. Helsinki 1929. 48 S. — AASF B XIX N:o 1.

Laurila, K. S., La théorie du comique de M. Henri Bergson. Helsinki 1929. 66 S. — AASF B XXIII N:o 2.

Laurila, K. S., Hippolyte Tainen käsitys taiteen olemuksesta. [Hippolyte Taines Auffassung vom Wesen der Kunst.] — VA 1929 S. 1—25.

Vaula, Martti, Huumorista ja sen sielullisista edellytyksistä. [Über den Humor und dessen seelische Bedingtheiten.] — VA 1928 S. 279—492.

10. P ä d a g o g i k.

Ahlman, Erik, Luonne ja persoonallisuuden seestyminen. [Der Charakter und die Aufhellung der Persönlichkeit.] — KJK 1928 S. 86—91.

Bruhn, Karl, Två kapitel om ungfläckålderns kärleksliv I—II. [Zwei Kapitel über das Liebesleben des Mädchenalters.] — TPP 1929 S. 1—44, 103—150.

Bruhn, Karl, De gymniska intressenas utveckling under skolåldern. [Die Entwicklung der gymnischen Interessen während des Schulalters.] — TPP 1929 S. 227—249.

Furustam, N. O., Om skolbarns praktiska intressen. [Über die praktischen Interessen der Schüler.] — TPP 1929 S. 250—8.

Lahti, Aimo, Erilaisia matemaattisen lahjakkaisuuden tyyppejä. [Verschiedene Typen der mathematischen Begabung.] — KJK 1928 S. 23—9.

Lahti, Aimo, Päässäälaskutyypeistä, kokeellis-psykologinen tutkimus. [Über Kopfrechentypen, eine experimentell-psychologische Untersuchung.] — KJK 1928 S. 92—104, 133—148.

Lahti, Aimo, Matematiikan opetuksen psykologiset perusteet. [Die psychologischen Grundlagen des Mathematikunterrichts.] — KJK 1929 S. 7—15.

Lahti, Aimo, Havaitsemis- ja mieltämiskykyjen kehittäminen geometrian opetuksessa. [Die Entwicklung der Beobachtungs- und Vorstellungsfähigkeiten beim geometrischen Unterricht.] — KJK 1929 S. 51—67.

Lahti, Aimo, Eräs psykologis-foneettinen ilmiö pikkulapsen puheen kehityksessä. [Eine psychologisch-phonetische Erscheinung in der Entwicklung des Redens der kleinen Kinder.] — KJK 1929. S. 185—192.

Lilius, Albert, Skolan och de övernormalt intelligenta lärjungarna. [Die Schule und die übernormal intelligenten Schüler.] — KYA 1928 S. 45—62.

Lilius, Albert, Pestalozzi. Helsinki, Söderström, 1929. 128 S.

Lilius, Albert, Skolpedagogiska huvudfrågor. [Schulpädagogische Hauptfragen.] Helsinki, Holger Schildt, 1929. 228 S.

Rosenqvist, A. R., Elämänuran neuvonta ja sen valinta. [Berufsberatung und Berufswahl.] Jyväskylä 1928. 65 S.

Rosenqvist, A. R., Opettajan persoonallisuus sielutieteellisen tutkimuksen valossa. [Die Persönlichkeit des Lehrers im Lichte der psychologischen Forschung.] — KJK 1928 S. 73—85.

Rosenqvist, A. R., Uudempi lapsen ja nuorison sielunelämän tutkimus. [Neuere, das Seelenleben des Kindes und der Jugend betreffende Forschung.] — KJK 1928 S. 121—148, 182—191.

Rosenqvist, A. R., Kouluvoimistelu ja uusien koulukuntien rytmillinen voimistelu varjo- ja valopuoliseen. [Die Schulgymnastik und die neue rhythmische Gymnastik mit ihren Licht- und Schattenseiten.] — KJK 1929 S. 41—51.

Rosenqvist, A. R., Uusin nuorisotieteellinen tutkimus ja puberteettikauden sielunelämä. [Die neueste Forschung des Jugendalters und das Seelenleben des Pubertätsalters.] — KJK 1929 S. 174—185.

Ruin, Wald., Aurinkoiset voimat kasvatuksessa. [Die sonnigen Kräfte in der Erziehung.] — KJK 1929 S. 153—161.

Salomaa, J. E., Yliopiston laajennusliikkeestä Englannissa ja Amerikassa. [Die Hochschulkursbewegung in England und Amerika.] — VA 1929 S. 401—412.

Voipio, Aarni, Kristendomsundervisningens nydaning i lärdomsskolan. [Die Neugestaltung des Religionsunterrichts in der höheren Schule.] — TPP 1929 S. 151—182.

11. V e r s c h i e d e n e s.

Lagerborg, Rolf, Xantippa och annat om man och hustru. [Xantippa und anderes über Mann und Frau.] Helsinki 1928. 159 S.

Rosenqvist, G. G., Tro och tanke. [Glaube und Denken.] Helsinki, Söderström, 1929. 87 S.

Verzeichnis der Verfasser.

Aaltio 129; Ahlman 139 (3), 143 (3), 144 (2), 145; Ahrenberg 116; Ailio 111; Airas 121; Airila 127, 139; Allardt 132; Annala 125 (3); Anthoni 128, 131 (2); Anttila 120, 123, 128, 129.

Backman 127, 134; Biese 139; Björkenheim 123; Björkman, Hj. 127; Blom 134; Blomstedt 110, 118; v. Bonsdorff, C. 114, 119 (2), 128 (2), 129, 130; v. Bonsdorff, L. G. 116; v. Born 126; Boström 127, 135; Brotherus 109, 137; Bruhn 111, 145 (2); Brummer 123; Bööck 123.

Cajander 119; Calonius 125; Carpelan 119; Cederberg, A. R. 114, 118 (2), 131 (2), 137 (2); Cederberg, E. 123, 130; Cleve 111, 136.

Dahlström 135; Danielson-Kalmari 114, 116 (3), 128; Donner, G. A. 112, 136, 137 (2); Donner, H. 137; Durchman 121, 127 (2).

- Ekman 143; Elfving 119, 120, 129; Ellilä 131; Estlander, B. 128; Estlander, R. 127; Europaeus 111.
- Fagerlund 130; Fieandt 123; Finnberg 121; Finne 114, 127 (2); Flinck, s. Linkomies; Forsman 114; Furustam 145.
- Gardberg 133; Gottlund 129 (2); Granit 127; Greis 119; Grotenfelt 119; Gräsbeck 127; Gummerus, H. 116; Gummerus, J. 111, 112, 121, 127; Gästrin 144.
- Haataja 125 (3); Hackman 111; Hallio 121; Halme 123; Hammarström, A. 111, 127; Hammarström, M. 137, 139 (2), 140 (8); Hannula 114; Harmaja 128; Hartman 114, 137; Harva 135, 144; Hausen, H. 125; Hausen, R. 112; Havu 123 (2), 127; Heckscher 128; Hedman 135; Heikinheimo 129 (2); Helminen 123; Hemmer 137; Hildén, H. 131; Hildén, K. 132; Hirn 138, 144; Hirsjärvi 133 (2); Hofrén 123; Holmberg, s. Harva; Hornborg, E. 113 (2); Hornborg, H. 127; Hultin 123 (2), 130 (2); Hultman 132 (2); Hynninen 126; Häyrén 133.
- Ignatius 114, 117; Ikola 134; Impivaara 127 (2); Itkonen, O. V. 117 (2); Itkonen, T. J. 136.
- Jaakkola, J. 113, 118, 133; Jaakkola, K. 140 (2); Jalava 117; Jauhiainen 131; Johnsson 116, 127; Joutsela 134; Jukonen 133; Juvelius 114, 115 (3), 134; Jäntere 119, 120 (2); Jäntti 123; Järnefelt 129; Jørgensen 119, 131, 138.
- Kaila, Eino, 142, 143 (2), 144; Kaila, Erkki 130; Kajava 120 (2); Kallio, O. A. 123; Kallio, V. J. 113, 120; Kalliovaara 141; Kalm 129; Kampman 112; Karimo 112; Karsten 144 (2); Kaukovalta 135 (2); Kihlman 124; Kilpi 128; Kivialho 134; Klemetti 112; Korhonen, A. 115, 121 (2), 130, 137, 138 (2); Koskenniemi 118, 142; Korpela 135; Krogerus-Ritoniemi 135; Krook 122 (2); Kurvinen 124; Kuusanmäki 133; Kuusi 127.
- Lagerborg 144 (2), 146; Lagström 127; Lagus 126; Lahti 145 (5); Laine 126; Lakka 128; Landtman 124, 144; Laurila 144 (2), 145 (3); Laurosela 132; Lehmusto 143; Lehtisalo 134; Lehtonen 124, 129; Lesch 115 (2), 126; Liakka 120, 132; Lilius 145 (3); Lindblom 138; Lindqvist 133; Linder 117 (2); Lindh 115; Lindqvist 124; Lindroos 134; Lindström 120, 124; Linkomies 111, 120, 139, 140 (2); Lähteenoja 134.
- Malin 113 (2), 120, 124, 137; Mannerheim 117; Manninen 112; Marjanen 117; Meinander 116, 124; Melander, K. R. 115, 119, 126 (2), 133, 138; Melander, T. 124; Mellin 143 (5); Mexmontan 117; Mikkola 112, 113 (2), 119, 120, 141 (2), 142 (2); Munck 128.
- Nieminen, E. 142; Nieminen, K. 124; Nikander 124 (2), 126, 128, 132; Nordenstreng 130; Nordlund 134; Nordman 112, 113; Nordström 140 (4); Norrmén 126; Nyberg 138.
- Oksala, K. 110; Oksala, O. 144 (2); Olsoni 124; Ora 117; Oravala 130; Osmonsalo 113, 133.
- Pakarinen 140; Palmroth 133; Penttilä 139 (3); Perälä 130; Pipping 126 (2); Polin 117; Puntila 120; Puukko 119, 137 (2), 141; Päiviö 122; Pälvi 112.

- Ramstedt 142; Rancken 133; Rapola 127, 129; Rein, E. 120, 140; Rein, G. 115, 127; Renvall 144; Reuter 116; Rinne, E. 133, 135; Rinne, J. 113 (4), 122; Rinne, T. 135; Roos 129; Rosberg 132; Rosén 115; Rosenqvist, A. R. 145, 146 (4); Rosenqvist, G. G. 146; Rosenqvist, V. T. 131; Ruin, H. 144; Ruin, W. 146; Ruuth 119 (2), 120, 122 (3), 129, 138 (2); Räikkönen 131.
- Saarenheimo 121, 132; Saarimaa 111; Saarisalo 141 (3); Salminen 129; Salokas 123, 124; Salomaa 119, 142 (5), 143 (3), 146; Salonen, H. 132, 136; Salonen, I. 134; Salenius 140, 141; Salovaara 126; Sandelin, K. 142 (2); Sandelin, L. H. 127; Sarva 121 (2), 126, 127; Sarvi 126; Saxén 110; Schauman 117 (3), 121, 128, 130; Schmidt 142; Schybergson 115; Seppälä 134; Setälä 124, 139; Silander 122 (2); Simolin 130; Simons 143; Sirelius 136; Snellman 131; Soikkeli 135; Soini 121; Solstrand 130; Somersalo 138; Soveri 122; Stadius 131; Stenroth 117; Stigzelius 130; Streng 141; Strömborg 131; Suolahti 110, 118, 121, 131; Suomela 138; Suominen 134; Suviranta 128; Söderhjelm, A. 138; Söderhjelm, J. O. 116; Söderhjelm, W. 128, 131 (2).
- Takala, K. 125; Takala, L. 122; Tallgren, A. M. 112 (3), 119, 136 (9); Tallgren, O. J. 141 (3); Tallqvist 137, 141; Talvela 138; Tamminen 118; Tandefelt 115, 129 (2); Tanner 132; Tarkiainen 123, 125; Tawaststjerna 116; Tegengren 112; Teljo 138 (2); Teppo 130; Teräsvuori 132; Tikkanen 138 (2); Toivonen, Y. H. 112; Tudeer, A. E. 110; Tudeer, L. 141 (2); Tuominen, B. 130; Tuominen, U. 115; Tuompo 133; Turja 116; Tynni 118; v. Törne 113, 125, 137, 138; Törngren, A. 116; Törngren, G. M. 117.
- Wallinheimo 122; Vallinmäki 134; Vaula 145; Wegelius, H. 135; Wegelius, K. A. 118; Vehanen 130; Wennervirta 129; Wessman 133; Westermarck 129; Wichmann 119, 120; v. Willebrand 109; Vilska 134; Winter 125, 130; Virta 134; Voionmaa 114 (5), 126, 132, 139; Voipio 146; Wrede 120, 128.
- Yrjö-Koskinen 116.
- Zilliacus 139, 141 (2).
- Åkerblom, B. 135; Åkerblom, K. V. 125, 133, 134.
- Öhqvist 119, 143; Österbladh 128.